

Monoszló Dezső
A szerelem öt évszaka

KENGURU ZSEBKÖNYVEK SOROZAT 5.

Monoszlóy Dezső

A szerelem öt évszaka

AB-ART

Japán szerelem

A Berliini Nemzeti Galéria alagsorában Pierre Bonnard nagyméretű képe előtt idősebb úr áll. A buján festett kert sejtelmessége eltakarja előle a részleteket. Vajon mi lett a Terrasse családból? A húsos levelek árnyékából árad ez a kérdés? Elmélyültebben aligha lehet tünődni ezen, néhány méterre tőle japán turistának szemüveges, nyúlánk férfi éles tenor hangon Braque kubizmusáról magyaráz. Az idősebb férfi a Bonnard-képre mered, tudja, nem szabad jobban megközelítenie, ha túllép a félméteres távolságon, megszólal a riasztócsengő. De nem az szólal meg, a szemüveges turistavezető hangját archaikus szózat harsogja túl: A ROHANÓ FOLYÓK ÖRVÉNYÉBEN A MAGAS ÉS ALACSONY HEGYEKRŐL ALÁZÚDULÓ VÍZESÉSEK ÁRJÁBAN LAKÓ SEORITSUHIME ISTENHEZ FOHÁSZKODJUNK HOGY A TISZTÁTALANSÁG A VÉGTELEN TENGER HABJAIBA VESSZEN ONNAN NYELJE MAGÁBA AZ ÁRAPÁLYOK MILLIÓ TALÁLKOZÁSÁBAN A HULLÁMJÁRÁS MILLIÁRD VÁLTAKOZÁSÁBAN HAYAKITSUHIME ISTEN S RÁNTSA LE AZ ALVILÁGBA AZ IBUKIDÓBAN TANYÁZÓ IBUKIDÓ NUSHI ISTEN AHCL HAAYASURAHIME SEMMI-

© Monoszló Dezső, 2004
Minden jog fenntartva! All rights reserved!

ISBN 80-89006-82-5

SÉGGÉ VÁLÓ DARABOKRA ZÚZZA. Kihez tartozik ez a kívánság? Megfejtethetetlennek látszik. A festmény árasztja magából, a falakból jön, vagy a japán turisták irányából? A festményhez nincs köze, bár az most hirtelen átalakul. Elsompolyognak róla a Terrasse család tagjai, új személyek vonulnak a levelek alá. Egy pillanat, s az előbbieket elbújnak a házban, aztán a ház is eltűnik, felborul a kert, új táj nyomul háttérként az új szereplők mögé. Szőke fiú a tavat és a tegnapi vihartól összekócolt nádast figyeli, törekeny asszony halad a mólón. Úgy halad előre, mintha a fiút még nem vette volna észre. Pedig mindössze néhány méter a távolság kettőjük között. Tegnapelőtt annyi sem volt, a szerelem köve közelében, a trapéz alakú hegy tetején ültek, s a szájuk szelíden összeért. Az asszony akkor azt mondta, nem történhet több ennél a csóknál, régebbi életükben vétettek a tisztaság törvénye ellen, ebben a mostaniban nem hajolhat egymáshoz a sorsuk. A fiú is mormol valamit, de inkább az asszony szavait hallgatja. Örül a csóknak, s egyben szomorúvá teszi a benne feszülő, reménytelennek ítélt bizakodás. Kettőjük hangulata alatt lapulhat a sokféle istenséghez zárandokoló kívánság? Vagy a festmény sárgászöld színei sugározzák? Fel-felcsobban a tó, ugrándozó halak mozgatják a vizet, gázlómadarak zörgetik a nádast, beljebb pészmapockok szaladgálnak. A fiú tekintetében is ez él, ha nem is ilyen részletesen. Tarkójához azonban az asszony léptei egy-

re erősebben, egyre parancsolóbban hozzátapadnak. Az asszony léptei megtorpannak. A sekély vízen könnyű átgázolni, a fiú máris az asszony előtt áll. Egyik kezével a móló fakorlátjába, másik kezével az asszony karjába kapaszkodik. Nekünk nem szabad találkozunk, mondja az asszony. Miért nem, kérdezi a fiú. Én sohasem éltem azelőtt. Ezt az utóbbi mondatát visszaszívna, ennek a titokzatos nőnek az oldalán előbbi élete is tele lehetett izgalommal. Nem éltem azelőtt, ismétli makacsan, egyben reménykedően, hátha mégis. Az asszony nem válaszol, a házak felé néz, ahol a későn kelő nyaralók ablakok mögül lesik a felhővel fátyolozott napot. Egyedül vannak a parton, vízzel, nádassal s a mólóig vezető keskeny úttal körülvéve. Zavartan álldogálnak, a fiú a vízben, az asszony a mólón. Aztán a fiú is a móló fapallójára kapaszkodik, s leülnek egymás mellé szorosan, mégsem olyan szorosan, hogy összeérjen a válluk. A hosszan tartó csend végül üreget ás a gondolatoknak, a hátra- és előrekapaszkodóknak egyaránt. Az asszony a férjére gondol, és arra, mindössze egy hetet tölthet még együtt ezzel az idegen fiúval. Valószínűleg semmi se történik közöttük, és ha ennek a különös nyaralásnak vége szakad, másutt már úgysem találkozhatnak. Nevetéses is lenne. A fiú alig múlt tizenhét éves. Ezt a panzió tulajdonosnőjétől tudja. Ugye, milyen jól fejlett a mi Dánielünk?, jegyezte meg egyszer. Senki se hinné, hogy még egy évet a katonaiskolában kell töltenie. Miért ép-

pen a katonaiskolában? Nem mindegy? Ilyen fiatal kölyökkel nem szabad lefeküdni. Az a bátortalan csók sok mindent elárult. A fiú alighanem teljesen tapasztalatlan. Ugye, milyen szép a mi Dánielünk?, magyarázta a panzió tulajdonosnője. De hát miért neki mondja, és még hozzá azzal a kajánkodó éllel, amely az édeskés hangjából kiszűrhető. Dániel valóban szép. Olyan szép, mint egy fiatal Apolló. Majdnem kétszer akkora, mint ő, bozontos, szőke haja világít, mintha a nap fészkelne benne. A fiú azt gondolja, ezentúl csak ezt az asszonyt fogja szeretni, mindig, örökké. Az asszony majd elválik a férjétől, és akkor minden megoldódik. Először ugyan el kell végezni az iskolákat, a katonai akadémiát vagy az egyetemet. Diplomata lesz, vagy tengerész. Előtte még le kell érettségiznie, az is egy év. Négy-öt év, ha minden jól megy. Az asszony idősebb nála, de ezt európai szemmel nem lehet észrevenni. Tizenhét évesnél ő sem lát szik többnek, olyan, mint egy porcelánbaba, hiába karattyol Henni, az a vén boszorkány, mit gondolsz, hány éves a követné? Dániel csöppet sem kíváncsi erre, huszonnyolc, mondja a panzió tulajdonosnője, ő csak tudja, ő mindent tud. De a kuncogásában van valami erőltetett. Féltékenységet és irigységet takar. Szép pár vagyatok, szent igaz. Ádám ekkorka Évát nem is vett volna észre a Paradicsomban. Olyan vékony az öle, mint a lepkeszárny, ha nekiesel, felnyársalod. Mit válaszolhat ennek a tramlinak? Vele nem érdemes vitatkozni, szá-

ján a ki nem mondott is összemocskolódik. Különben jólesik, ha ilyeneket fecseg, elképzelni is lélegzetelállító, hogy ő ezzel a csodálatos lepkeszárnyal, az első igazi nővel, a szerelemhez méltó testtel valaha is közelebbi kapcsolatba kerülhet. Eddig utcalányokkal kellett beérnie, meg a szobalányokkal, az is éppen a legrosszabbkor, amikor a szerető társat kereste benne, hevesen eltolta magától. Vigyázzon, fiatalúr, nehogy valami bajt csináljon! Na és Henni? Az is az ágyába fektette egyszer. Ilyen öreg nő, még most is érzi a kellemetlen lehetét. Csakis botránnyal végződhet az ilyesmi, rikácsolja Henni, fogalmad nincs, mire képes egy szamuráj férfi, levágja a farkadat, hihi, vagy egyszerűen eltetted láb alól. És mit szólnak hozzá a szüleid? Mihez? Hiszen semmi sem történt, csak a fiú tudja, hogy feleségül veszi az asszonyt, és örökké szeretni fogják egymást. Mit mondanak majd a szülei? Semmit se mondanak. Apja legfőljebb ellátja ismert jó tanácsaival, képzeld magad elé, hogy a klozetten ül és erőlködik. Kezében megrezdül a címeres cigarettatárca, nem a felindultságtól, hanem egyszerűen azért, mert már évek óta reszket a keze. Anyja még ennyit sem mondana, előkelően mosolyogna, kicsit büszke is volna rá. Lám, Dániel mindössze tizenhét éves, és máris egy ilyen pillangókisaszony-történet. Dániel okos és szép, vele mindig rendkívüli dolgok történnek. Esetleg azt is hozzátenné, rosszallóan apja felé fordulva: Maga pedig ne legyen ilyen

közönséges, nem bírom elviselni a népi fordulatait. És a férj? Dániel nem fél a haláltól, egyelőre csak önmagán kívülről tudja elképzelni. Ettől függetlenül már sokszor álmodott róla. Nagy temetés volt, számtalan koszorú. Bársonypárnákon vitték a kitüntetéseit. Mindenki sírt, ő is. Az asszony azt gondolja, nem érdemes kikezdeni egy ilyen fiúval, vagy már ki is kezdett vele? Tízéves házassága alatt még senkivel sem csalta meg a férjét. Nem, és most sem. Az a gyermek csók nem számít. De ezentúl vigyáznia kell, neki kell vigyázni. Ilyen lelkes gyerekemberrel semmi sem maradna titokban, ünneppé magasztalná a pillanatnyi beteljesülést. A fiú makacsan azt gondolja: örökké. S azt is, az emberek olyanok, mint a növények. Gyökerek, törzsek, ágak, levelek nyújtóznak a szívükből. A levelekben már ott a holnapi boldogság. Vagy éppen a gyökerekben van a jövő? Hiszen a levelek olykor lehullanak, és újak nőnek a helyükben. Arra is gondol, az emberek olyanok, mint a bérházak. Sok emelettel, számtalan szobával. Igaz, a házak mozdulatlanok, az emberek viszont menetelnek, magukkal cipelik a sokhelyiségű életüket pincéstül, padlásostul. Hogy ebben az összevisszaságban hol bújhat el az ember fiatalágában az öregkor, s hogy az öregkor a fiatalság melyik lakását hurcolja tovább, tudatosan és visszaemlékezően, nem tudja maga elé képzelni. Az ismeretlen vagy csupán az asszony számára ismert istenekhez szóló kívánság aligha kiálthat túl ezeken a gondolatokon. És az

a későbbi valóság sem, hogy minden másképpen történik, egyiküknek sem lesz igaza. A szoba, a néhány nappal későbbi szoba, ahol lepedőtlen szalmazsákon egymás mellett fekszenek, mindkettőjük számára egyformán ismeretlen. Az öreg halász háza pár kilométerrel feljebb, ugyancsak a tó partján, csaknem elbújik a nádasban. A halász kint van a vízen, holdas éjszaka van.

Ide, a szobába a parányi ablakon keresztül senki se láthat be. Még Susanoo sem, a Hold istene. Ha belátna, mint már annyiszor az idő kezdete óta, valami kegyetlen tréfát eszelne ki. Így azonban semmi sem fenyeget. A fiú megalkudott a halással, nagyvonalú alku volt, öt pézsmapocok bőréért sem kap ennyit a halász, mint amennyit ő fizetett egyetlen éjszakáért. Meztelenül fekszik az asszony, fekete hajtincsét két ujjá közé fogja, azzal cirógatja a fiú mellét. Dániel úgy érzi, pajkos mókusok szaladgálnak a testén. Amikor az asszony annak előtte az ölébe engedte, csak egyet rándult benne, s máris megindultak a rohanó patakok. Az alacsony és magas hegyekről alázóduló vízesések, alighanem a bennük lakozó ismeretlen istenséggel együtt. Talán hozzájuk szól az asszony sóhaja, vagy a fiúhoz, aki még nem tud a saját testével, a gyönyörrel bánni, egyre azt ismételteti, gyönyörű volt. Ám az asszony sóhajába is belekeveredik valami hasonló, alig magyarázható érzés. Azon sem bosszankodik, hogy az ő megérintható gyönyörűségével nem törődik ez a délceg gyerek, eltölti a fiú boldogsága,

úgy érzi, egész teste csupán arra való, hogy asszonyi ci-rógatássá váljon. Nem baj, hogy felocsúdni sem volt ideje, ő majd megtanítja a fiút a szerelemre, vagy éppen ő tanulja tőle? Hiszen ehhez hasonlót még sohasem érzett, akkor sem, amikor a férje tapasztalt, mohó keze végigszántott a testén. Undorral telik meg az emlékezés, kielégületlenségét egyetlen felismerés árasztja el: ne nyúljon hozzá soha más, csak ez az ügyetlen gyerek. Ugyanakkor azt is sejti, ez a kívánság aligha teljesíthető. A falakon függő halászszerzőkötőket szemléli, pók mászik a gerendán. A falon túlról egyre erősebben árad a szobába a párjukat hívó békák kurtyogása. Brekegnek, mondja a fiú, hadd brekegjenek. Minden szó különös, talán azért is, mert egyikük se beszél saját anyanyelvén, a közvetítő nyelv tesz mindent olyan sejtelmessé. Még azt is, hogy brekegnek a békák. A szoba rendetlensége, piszkossága is különös, egyikük se szokott ilyesmihez. A szutykosságnak is van némi karizmája, olyan megfoghatatlan, hogy ebbe a lehetetlenségbe beleférnek ketten. Előbbi életünkben rosszak voltunk egymáshoz, sutogja az asszony. Nem igaz, tiltakozik szenvedélyesen a fiú, mi mindig jók voltunk, akkor is, most is. Mi örökké fogjuk egymást szeretni. A parányi ablakon mintha most bekukucskálna valaki. Talán a rosszban sántikáló Susanoo? A fiú ijedten felül a szalmazsákon. Kifelé bámul, a brekegő békák dalárdája felé.

Az is lehet, a sokszobájú élet rázkódott össze benne

figyelmeztetőn. Pedig honnan is gyaníthatná, hogy minden későbbi szerelem egy rezdülésig az öreg halász szobájába is beles majd. Ki az?, kapja magára blúzáat az asszony. Senki, mondja a fiú, senki, és az asszony ölébe hajtja a fejét. Most váratlanul szomorú, holott semmit sem tud a benne épülő szobákról. Arról a mondatról sem, amit sok-sok évvel később másik asszony mond neki, akit szintén nagyon fog szeretni. Nem bocsátom meg neked, hogy szerelmünk kezdetén sohasem kísértél haza. Vajon miért mondja ezt? Hiszen ez még napos szoba, valahol a második emeleten. Hát ez a mondat meg melyik szobához tartozik? Ki akart megtámadni megint, a kéményseprő vagy egy bernáthegyi kutya? És mi köze van ennek a mondatnak a szerelemhez? Mi köze van ennek a mondatnak az öreg halász házához? Ez már egy sötét manzárdszobához tartozik, valahol az élet vége felé. Tele van szomorúsággal és kétséggel. Legfeljebb a szájalom rezdülése, amely mégis innen a tópartról szippantott magába annyi fényt, hogy egyáltalán kimondhatóvá váljon. Onnan vette a fényt, ahol még azt lehetett hinni, egyetlen boldogsággá morzsolható az élet, és nem apró morzsákból kell kínlódnia, utólagosan összerakni. A fiú mit sem tud erről a házról, a saját jövőjéről, inkább a jelen boldogsága riasztotta meg, az, hogy ezt sohase szabadna elveszíteni vagy elvenni hagyni. Az asszony valószínűleg jóval többet sejt az elvárhatóról, a még megélni

muszájról, de ő se tud mindent. Arról a szobáról aligha tud, ahol fázósan, öregén, jóval a férje halála után a fiúra gondol, s a férjére is, akinek megbocsátott, és aki talán szintén megbocsátott neki. Még sohasem voltam ilyen szobában, lelkendezik a fiú. Én sem, mosolyog az asszony, s a fiú sűrű haját simogatja. Ez sohasem fog kihullani. Szeretted már valakit? Nem, senkit, csak a szüleimet, meg volt egy kutyám, komondorkutya, Pajtinak hívták. A lovamat is szerettem, de az már megdöglött. Ez így durván hangzik, szeretne igazítani a kifejezésen, de rájön, ő úgyis csak az asszonyra gondol, s nevetséges dolog volt idekeverni kutyát, lovat és szülőköt. Az asszony mosolyog, örül, hogy szülőkön kívül csupán állatokkal kell osztzkodnia.

Mondaná is, de észreveszi, a fiú újra kívánczik. Talán most nem fogja úgy elsietni. Dániel, ne olyan hebehurgyán. De ahogy a nevét kiejti, máris elindulnak a zuhatagok. És a fiú ismét lelkendezik. Én voltam az első?, kérdezi az asszony. Közben arra gondol, hátha az európai férfiak mind így szeretkeznek. Nem, mondja Dániel, de a többiekről nem érdemes beszélni. Tudod, engem hamar elcsábítottak a nők. Ezt komoran magyarázza, töprengően néz maga elé. Ezen derülni is lehetne, de semmi esetre sem láthatóan, az megsértené a fiú önérzetét. Azért történt így, folytatja Dániel, egy szuszra szeretné elmesélni az életét, mert mindig idősebbekkel barátkoztam, nem is voltam so-

hasem gyermek, csak egészen kis koromban. Az szép, erősködik az asszony, hogy olyan fiatal vagy, valójában már szeretné, ha nem így lenne. Dániel sem akar a saját fiatalságába belenyugodni, egyik barátnőm, anyám volt iskolatársa, aki a teozófiai társaság tagja, idősebb lelki testvérének nevez. És a tanulás? Ezt az asszony szúrja közbe. Áh, fintorog Dániel, az osztályban én vagyok az első, de ez szóra sem érdemes. Osztálytársaim félig kamaszok, velük nem lehet komoly dolgokról értekezni. Ők legszívesebben disznólkodnak, de az ilyesből az ember előbb-utóbb kinő. Disznólkodnak, ezt hogy érted? Az egyik srác például arra vág fel, hogy féllábú utcalánnyal szeretkezik. Engem nem érdekel az ilyen piszkoskodás, az már úgyis elég szerencsétlenség, hogy iskolapadban kell ülnöm. Nagyon egyedül lehetsz abban az iskolában. Teljesen egyedül, bólint rá Dániel, ezentúl azonban könnyebb lesz. Veled meg tudom osztani a gondolataimat. A petróleumlámpa kellemes fényt áraszt, Dániel hangja is kellemes. Milyen kitűnő férfi lesz belőle tizenöt év múlva, ábrándozik az asszony. És ettől az ábrándozástól összeszorul a szíve. Mi lesz tizenöt év múlva?, ez az első gondolata. A panzió tulajdonosnője is eszébe jut. Neki ugyan azt mondták, hogy körül akarja utazni a tavat, és Dániel, aki megfelelő helyismerettel rendelkezik, amolyan lovagi kísézőnek szegődik mellé. Henni beleegyezően vigyorgott. Csak

nem tételezi fel, hogy egy külföldi diplomata felesége és ez a gyerek? Mit nem tételez fel, ami megtörtént? Már nem is olyan kedves a petróleumlámpa, nyugodtan el lehet oltani, nemsokára hajnalodik. Mikor jön haza az a halászember? Ó, annak nem sürgős, mondja a fiú, lelkére kötöttem, hogy késő reggelig maradjunk, addig ne zavarogjon. Vele nem akarok találkozni. Nem is fogsz, és mással sem, ehhez a házhoz csak csónakkal lehet közelíteni. Dániel láthatólag felvidul, hogy mindent ilyen jól megszervezett, észre se veszi, hogy az asszony elkedvetlenedett. Csodálatos az éjszaka, az ég tele van csillagokkal, és csillagok nélkül is csodálatos lenne. Gázlómadarak ü hangon feleselgetnek a sötétséggel. Nem is alszunk?, kérdezi az asszony. Aludni, ugyan már. Dániel ki nem fogy a mondokából. Egyszerre beszél földrajzról és transzcendentális filozófiáról. Majd akkor alszunk, ha felébrednek a többiek. Ha most egy égi szózat rámordulna, hiszen lesznek még ilyen éjszakák, és asszonyok is, akiket nagyon fog szeretni, méltatlan gyanúsításnak tekintené. Az asszony mégis elpilled, a fiú nézi, férfinak érzi magát, akinek vigyázni kell a másikra. Jó lenne, ha többen tudnának erről az éjszakáról, de úgy, hogy az azért titok maradjon. Ő természetesen senkinek sem szólhat róla. Nőügyeiről az ember nem felel, torkolt le valakit az apja. De nőügy-e a szerelem? A jelen eseménye persze eltakar valamit az él-

mény sokrétűségéből. Egyszerre nem lehet mindenre odafigyelni. Megvirrad, csörren a ladik lánca. Evezők pacskolnak a vízben. A visszaemlékezés jobban a dolgok mélyére tud nézni, mint a párhuzamos pillanat. Dániel dúdolgat a csónakban: Magasan repül a daru, szépen szól... Mit énekel? Még nincsenek messzire a nádastól, ahonnan buzogány alakú virágok barnás sziluettje pipiskedik elő. Ez csak olyan dalocska. Ha nem fogná az evezőt, fitymálóan legyintene. Nem is igen tudnám lefordítani. Egy madárról szól, magasan repül és szépen énekel. De ha valóban olyan magasan repül, ki hallja meg az énekét? Én, ha nagyon messzire leszek tőled, akkor is hallani foglak, mondja az asszony, s ebben a mondatban van valami fenyegetés. A fiú szeme megtelik könnyel. Neked soha nem szabad elmenni tőlem, soha! Még itt vagyok, nyugtatja az asszony, s Dániel számára ez ígéretnek, fogadalomnak is hangzik egyben. De miért ígéret és miért fogadalom, hogy még itt vagyok? Nem, nem az. De mégis fészekszerűt jelent, amelybe időlegesen el lehet rejtőzni. Tónak, halászkunyhónak híre-hamva sincs már. Az operában ülnek, a fiú az első sorban az apja mellett, apja csillagos érdemrenddel feldíszített frakkban, ő szmokingban, első szmokingjában, amely erre az opera-előadásra készült. Az asszony fent ül a díszpályában, kimonóban. A fiú tudja ezt, bár megtiltották, hogy hátranézzen. A Pillangókisasszonyt játsszák. Az

operaházi Pillangókisasszony távolról sem olyan szép, öregebb is, mint az ő Pillangó-kisasszonya. Még itt van, még itt van, dűnnyögi magában a fiú. Ne nézz hátra, inti az apja. A fiút bántja a felesleges megrovás. Neki nem kell hátranéznie, ő mindig látja az asszonyt, csukott, nyitott szemmel egyaránt. Nem is lát mást, az előadás inkább zavarja. Valószínűleg nem is eredeti a kimonó, amelyben arányos, agyonpúderezett arcú Pillangókisasszony ágál. Ha levetkőzne, még elviselhetlenebb lenne. Érdekes, az ő asszonya mindig felöltözötten jelenik meg előtte, kalap is van rajta, csak olyankor nem, ha kimonót visel. Ilyenkor kibontott, csillogó fekete haja a vállát simogatja. De több meztelenséget sohasem villant elő a látomás. A fiúnak nincs szüksége erre. Ha egymás mellett fekszenek az ágyban, akkor is az asszony lelkére, ígéretekre, fogadalmakra, a mindörökre, a még itt vanra gondol. Közben a teste mechanikusan teszi a magáét. Későbbi asszonyoknál majd testeket fog felidézni. A kimonós asszony, aki a díszpáholyban ül, most is a fiú testére gondol. Tudja, hol ül a fiú, színházi távcsövében haja körvonalát is látja. Ez nem feltűnő, csak egy milliméterrel kell a színházi látványosság alá engedni a lencsét. Vékony kis ujjai végigsimogatnak a legyezőjén, s úgy érzi, ujjbegyei a fiú nyúlánk testén szaladgálnak. Már csak néhány hónap az élet, és ebből a néhány hónapból vajon mennyi jut kettőjükre? Mellette

férje a díszelőadáshoz előírt eleganciával, rezdületlen arccal figyeli az előadást. Milyen megtorláson törheti a fejét? Újabb bosszúra nem kell készülnie, hiszen beadta az áthelyezési kérelmét, el is fogadták, elmennek innen. Ha elmennek, úgysem találkozhat a fiúval. Rettenetes lesz elmenni innen, és rettenetes lesz hazamenni. A gyönyör után csupán a megszégyenülés marad. De most a szégyen és a várható megaláztatások sorozata is hidegen hagyja, a fiú hiánya az, ami elviselhetetlen. Itt vagyok még, te szőke angyal, boríts el magaddal, takarj be, rejts el! Dániel nem tudja, hogy el kellene rejtenie, arról sem tud, hogy a férj már benyújtotta az áthelyezési kérelmét. Alighanem ő az egyetlen, aki nem tud róla. Szülei persze tudják, valószínűleg örülnek neki, ha megkönnyebbülésükbe keveredik is némi aggodalom. Hogy fogja majd a fiú elviselni? Már előre olyan meglepetésen kell gondolkodni, amely elvonja a figyelmét. Kutyaharapást szőrível, ez az apa ajánlata lenne, de erről egyelőre nem tanácsos említést tenni mások előtt. Az idő mindent rendbe hoz, ebsont beforr. Úgy kell tenni, mintha mi is komolyan vennénk mindent, ez az anyai megfontolás. Látszólag egyezzünk bele egy későbbi házasságba, úgyse kerül rá a sor. Te befejezed a tanulmányaidat, s azután visszajön az asszony. A fiú nem gondol a válásra, ül az Operaház első sorában, az apja mellett. Ha tudna a közeli fenyegetésről, akkor is tehetet-

len lenne. Hová rejthetné el a külföldi követ feleségét? Még felnőtt korban sem könnyű feladat, hát még így. Bosszantja, hogy nem akar vége szakadni a felvonásnak, elmegy a hajó, visszajön a hajó. Cso-Cso-Szan és Pinkerton lelkesen énekelnek. Cso-Cso-Szannak persze úgy kell, ha éppen egy amerikai tengerésztisztet választott férjül. A tetejébe még gyereket is szült neki. Vajon hogy vélekedik az operai történetről az asszony? Csak nem tételezi fel, hogy ő is ilyen felelőtlen? A színházi távcső lencséjében még mindig a fiú feje. Nemsokára az asszony is útra kel, akárcsak Pinkerton, ha nem is hajón, hanem repülőgépen. És a fiú nem fog harakirit elkövetni érte. De az mindenestre szép, hogy a repülőtérré a fiú kíséri majd. A férj idegesen vár, s akkor utolsó percben megérkeznek. Azt megelőzően három napot Dániel nagyanyjának vidéki kúriájában töltöttek. Három teljes napot. Nem lehet betelni ezzel a három nappal. Az asszony kis vicinálison érkezik. Mindent hó borít, minden olyan fehér, mint a Fujiyama teteje. A fiú a peronon áll, kezében lapos üveg és két pohár. Pálinkát isznak és csókolóznak. Aztán futnak a szán után, az öreg kocsis sehogy sem érti, miért nem akarnak felülni rá. Az asszony hógolyóval dobálja a fiút. Még három nap az élet. A ház körül is mindent hó borít, havas a jégverem szalmateteje, havat tipor Hansi, a szamár is, aki körbe-körbe jár, pumpálja a házba a vizet. Rendet és

csendet sugall ez a láthatárig elterülő fehérség. Nem látszik a buja park, a rózsalugas, a rejtekhely sem, ahol Dániel kiskorában palacsintákat ázott el, úti elemózsianak, ha világ körüli expedícióra készült. Olyan jóízű beleharapni a levegőbe, amelybe fehér pántlikákat rajzol a lélegzet, nagyanyó és Magdaléna, az öreg szakácsnő, meg Eva, a szobalány is olyan csodálatosak, még csak kíváncsiságot sem mutatnak. Őket szolgálja az egész ház, szinte észrevétlenül. Az ágy is mennyivel hívogatóbb, mint a halászkunyhó szalmazsákja. A kandallóban úgy ég a tűz, mintha nem is fával, hanem mesékkel lenne telerakva. Boríts el, rejts el, gondolja az asszony, de erről nem szabad most szólni. Inkább arról, hogy úgymint találkoznak. Azt, hogy nem így lesz, az asszony persze sejti, de még ő se tudja, hogy mindössze egy üzenetet tud küldeni a fiúhoz, műsorfüzetre írt gyors irkafirkát. Berlinből, az új állomáshelyre igyekvőn, egy Furtwangler-hangversenyéről. A műsorfüzetten aláhúzza Brahms magyar táncait: Rád gondoltam, és sírtam, ennyi az üzenet. Innen, ebből a házból mindez elképzelhetetlen. Itt Puccini édeskés, egzotikus muzsikája sem zendül, sem Cso-Cso-Szan szopránja, sem a bős nagybácsi brummogó basszusa, az asszony sóhaja tölti be a szobát: Dániel. A fiú már sokszor le akarta kottázni ezt a sóhajt, de sohasem sikerült. Ezért hangzik aztán örökös. De hát hogyan és honnan, ha lekottázhatatlan

maradt? Ebben a házban csak arra szabad gondolni, hogy kettőjükbe bújt el a szerelem. A fiú mindenestre ezt érzi. Közben nagyanyó szobalányának vallomása is eszébe jut: A fiatalúrnak könnyű. Hiszen maga is szerelmes. Én-e? Az, hogy egymás mellé fekszünk olykor a kertésszel, még nem szerelem. Dániel szeretné kitudakolni, ha nem az, akkor micsoda. Mert nagy bunkó ember ez, kérem, azt se tudja, hogy virágot eszik-e vagy szalonnát. Ebben a házban Dániel szája tele van virággal. Fekete orchideával. Kicsit hősnek is tartja magát, mint aki jövőendő csatákba készül. Azt, hogy most is háború van, nem érzékeli. Ettől a háztól messze esik Pearl Harbor, amelyre már zuhognak a bombák. Ebben a házban lakik a boldogság? Nem. Talán nem is itt, inkább még ott a mólón, ahogy egymás mellett ülnek, a csend még nem ás üreget a gondolatoknak, valamiféle időtlenségbe lehet kapaszkodni, és abba, hogy még minden lehetséges.

Mi köze van mindennek a Bonnard-képhez? Az öregúr még mindig előtte áll. Herbert! Herbert! Felesége szólítására összerezzen. Miért bővölöd azt a festményt? A Terrasse családdal akartam beszélgetni, de nem sikerült.

Marienbadba egyedül

H. néhány napi tétovázás után belátta, hogy Marienbadba nem indulhat egyedül. De hiába szimatolt útitársak után, a szoba sarkai úgy meredtek rá, mintha a jelennek nem lenne emléke, s az emlékek nem lenne utókora. Aztán egészen véletlenül eszébe jutott Robbe-Grillet, és a filmje is, az a film, amelyben hosszú folyosók, koncerttermek, sétányok, szállodai szobák egymás hátára kapaszkodnak, s három ismeretlen alak futkározik rajtuk, bennük, néha beszélnek is egymással, vagy csak úgy magukban. Egyetlen eszmélethez tapadó képek lehettek ezek, mert H. hiába erőlködött, nem tudott belőlük a maga számára történetet kivácsolni. Pedig az íróval két ízben is találkozott, helyesebben kétszer is hallotta, amint egy közönséggel zsúfolásig telt teremben s egy hozzá hasonló másikban felolvas. Balzacot és önmagát emlegette, igen öntudatos volt ez a párhuzam. Pedig a koncertteremben meg lehetne kapaszkodni. Vajon mikor épült? Alighanem Goethe, Gogol, Chopin után, s ilyenformán amikor ők fogatosan a városba vetődtek, nem láthattak belőle semmit. R.-G. filmjét se láthatták, de a szökökutak vize, ha meglebentette a szél, az ő arcukba is csapódhatott, és a pávák,

igen, a pávák, azok akkor is ott sétálhattak a parkban, a Tepla vizén hattyúk úsztak, s ha a Rudolf-vizet kortyolgatók menete a dombok felé nézelődött, vén fenyők in-tegettek vissza. A szállodák akkor is sárgák és égetett szíéna színűek voltak a háztetők. H. megmarkolta a karosszékét, de az egyelőre nem akart elindulni. Pontosan harminc év távolságnyira feküdt a város, és most pontosan olyan messzinek látszott, mint tegnapelőtt. H. azonban nem adta meg magát. Többször tapasztalta, hogy vannak színek, szagok, ízek, egy paplan zizzenése, titokzatos sercenések, kattanások, amelyek, ha az embernek szerencséje van, több évet is át tudnak ugrani. Hiába kezdte Eliot a Hamvazószerdáját olyan reménytelenül: Because I do not hope to turn again. To turn again, csak a karosszéknek kell egy milliméterrel megmozdulnia. A harminc évvel arrébb fekvő városokba menet a lépések számlálgatása felesleges, s ha az ember a városba ér, a házakat sem kell egymás mellé rakni, azt sem kell tudni, másokat is eligazítóan, hogy az a bizonyos szálloda, amely ugyancsak sárga színű volt, vajon hol állt, arrébb innen, vagy kissé távolabb. Egy ilyen városba a megérkezés is különös. Olyan, mintha egyetlen fonálra puha papuccsal taposna valaki. S az a fonál mindent mindennel összeköt, folyót, fenyőket, hegyeket, tánctermet, Erzsébetet, akit különben Dunyának hívtak. H. érezte, hogy rálépett a fonálra, helyesebben, hogy a koncerterem beléje költözött, de ügyelt rá, hogy sem-

mit el ne siessen. Először is azt tudatosította, nem szabad Eliotra gondolnia, hiszen akkor jóformán semmit sem tudott róla, s a Hamvazószerdáját sem ismerte. Erzsébetre sem szabad gondolnia, akit valójában Dunyának hívnak, mert ő még nincsen a fonalon, valahol egy még egyelőre láthatatlan folyosón a haját igazítja, vagy a barátnőjének mond valamit, egy olyan barátnőnek, akit H. ha látott is később, azóta elfelejtett. TA-VALY MARIENBADBAN... Because I do not hope to turn again... H. elmosolyodott, mert bizonyos volt benne, ha egymagában is, de már a fonalon egyensúlyoz. Rengeteg asztalt kellett kerülgetnie. A teremben sűrű füst terjengett, s ez némiképp meglepte, mert a bejáratnál nagy tábla hirdette: Dohányozni tilos! Szabad asztalra sajnos hosszú keresgélés után sem talált, így végül is két pirosposzsgás férfihez telepedett, akik bort kortyolgattak. A többi asztalnál, ahogy így első pillantásra megállapíthatta, sört ittak, s H.-t zavarták a hatalmas korsók. A helyválasztás így sem bizonyult szerencsésnek, a két pirosposzsgásnak be nem állt a szája. H. a csukott ablakokra bámult, amelyeket helyenként áttört a fenyők koronája, s a tűlevelek így minduntalan az asztalra hulltak. Ez teljesen lehetetlen, állapította meg, miközben ujjáival a tűleveleket morzsolgatta. A két pirosposzsgás is helyeselt, s egybehangzóan állították, hogy a fenyőfák nem nőnek át az üvegen. A hölgykoszorú alighanem csak ekkor vonult be a terembe. Egy hosszú asz-

talnál foglaltak helyet. Középen éltesebb asszonyságok társaságában, unott szemeket vetve a táncolókra, törékeny kis fekete nő ült. H. is a táncolókat figyelte, a furcsa ablakokról nem akart tovább tudomást venni. A koncertterem egyre inkább tornateremre hasonlított, hol felkeltek, hol leültek az emberek, de mindez egyúttal olyan folyamatosan történt, azt lehetett hinni, mindenki egyszerre ül is, meg táncol is. Így úgy a táncparkett, mint az azt közrefogó asztalok állandóan el voltak foglalva. H. komótosan feltápáskodott. A hosszú üldögéléstől elzibbadt a fenéke. Elindult, s mintha hátulról lökte volna valami, mind gyorsabban közeledett a hölgykoszorús asztal felé. Közben a táncolók között is utat kellett törnie, ami nem kis fáradságába került. A hosszú asztal közelében, a kis fekete nővel szemben meghajtotta magát. A nő tekintete H. feje felett kerिंगett, nem lehetett kitalálni, beleegyezően biccent-e. H. szelesen előrenyújtotta a kezét. Báthory Erzsébet, mondta a kis fekete nőnek. Az nem szólt semmit, csak felállt. Amikor már táncoltak, újra elismételte: Báthory Erzsébet. A nő hátrafesízített fejjel, utálkozva táncolt, de ez inkább az arckifejezéséről volt leolvasható, a mozdulatai habkönnyedén a férfi mozdulataihoz igazodtak. Nem szeret táncolni?, kérdezte, H., hogy kérdezzen valamit. Magával nem. Miért nem?, kötözködött H., miközben visszakísérte az asztalhoz. Amikor a zene újra rákezdte, H. megint meghajtotta magát Báthory Erzsé-

bet előtt. Ki volt az a Báthory Erzsébet?, szólalt meg váratlanul a nő a táncparkett közepén. Száját egészen szűkre húzta, most olyannak látszott, mint egy piros penge. Báthory Erzsébet gonosz grófnő volt, magyarázta H., aki fiatal lányok vérében fürdőtt. Pfuj! Nem pfuj, ellenkezett H., Báthory Erzsébet szép volt, de maga még szebb. S tudja, miért? Mert maga az én Báthory Erzsébetem, kitaláltam magamnak. Maga megbolondult, sziszegte a kis fekete, s karját megrándította, mintha ki akarna szabadulni a páros tánclépésből. Vegye tudomásul, Dunyának hívnak, vadászrepülő özvegye vagyok, aki a világ legsodálatosabb férje volt, arab pilóták kiképzőtisztjeként egy esztendővel ezelőtt zuhant le. Szeretőnek is olyan csodálatos volt?, érdeklődött H. Szeretőnek is, vegye tudomásul. Tudomásul vettem, bólintott H., ő volt a legkülönb, és aztán lezuhant. Helyesebben maga azt hitte, ő volt a legkülönb. Kis szünetet tartott. Én azonban sokkal különb vagyok nála. Maga szerencsétlen, sziszegte Báthory Erzsébet. Ne merészeljen még egyszer felkérni! De a következő táncot és az aztán következőt is együtt táncolták. A két pirosposzsgás még mindig bort kortyolgatott, a fenyőfák a táncolók feje fölé hajoltak, díszítetlen karácsonyfáknak tündek, bár az egyikről csengő lógott, s az időnként megcsendült. Itt lakom a közeli szállodában, a koncertteremtől két-három háznyira, hadarta H., csak egy szűk utca választ el tőle. Holnap délután jöjjön fel hozzám, a tizenhetes szo-

bában lakom. A lezuhantak ugyanis már úgysem érdekesek. H. be sem fejezhette a mondatot, B. E. kisiklott a keze közül. Szélsébesen haladt a táncolók között, csak két sziszegő szó szaladt utána: PIMASZ ALAK. Ezt többször is elismételhette, mert a két szó uszályként a hosszú asztalig kísérte. H. megvárta, míg B. E. a hölgykoszorú közepén a kibodorított matrónák közt helyet foglal, aztán ő is visszaült a pirosposzsgásokhoz, akik most is hevesen vitatkoztak. Hogy miről, azt nem lehetett megállapítani. A hanghordozásuk azokéhoz hasonlított, akik H. életébe kikövetkeztethető hatás nélkül belészóltak. Az egyik pirosposzsgás egy vaskos ápolónő hangját utánozta. H. tiltakozni akart, de hiszen tegnap is, tegnapelőtt is... hebegte. Ugyan már, mérnök úr, csi-cseregte az ápolónő hangján a pirosposzsgás. A belek olyanok, mint a hörcsögök. A másik asztal felől puskaropogás hallatszott, méghozzá nagy kaliberű puskáé. H. összerezsent. Szíven lőtt vadbivaly közeledett. Ezt már csak az ereiben szétáradó adrenalin hajtja, nyugtatta magát, legfeljebb csak lebukfencezni tud a lejtőn. Miféle lejtőn? Amelyik Rhodésiában van, vagy amelyik itt a koncertteremben? A pirosposzsgások mindent összekevernek. Az előbb és az utóbb történeteket egyaránt. Az idegen emberek fecsegésében összegubancolódik a különválasztható. Nem engedik, hogy B. E. hangja után tapogatóddzon. JÓL CSÚSZIK EZ A BOR. MÁSNAP MOZIBA MENTÜNK. HOLNAPUTÁN GULYÁS

LESZ EBÉDRE ÍGÉRTE MARIKA. Miféle Marika? Neki ebből a hangzavarból ki kell mentenie B. E. hangját, amely olyan, mint ébenfa dobozba zárt drágakő. De hát milyen is? Ha le van zárva a doboz teteje, nem lehet alája látni. Ha pedig nem lehet alája látni, akkor csak áltatta magát, hogy valóban megérkezett Marienbadba, amely mindössze harmincévnyi távolságra fekszik a karosszéktől. Akkor csupán Eliot Hamvazószerdájával akart szembeszegülni. I do not hope to turn again. Persze az is lehetséges, hogy miután a hangoknak nincsen illatuk, nem lehet őket visszamenőleg kiszimatolni. A fenyőfán lógó csengő hangja is idegesítette. Semmi esetre sem volt ilyen éles. Ilyen fennhangon csilingelő. Inkább fátyolos, mint egy kristály, amely tapintásra jég-hideg, csak belülről fénylő. Pimasz alak!, sziszegte H. Ezzel is hasztalan próbálkozott. Pedig már napok óta tisztában volt vele, Marienbadba kell utaznia. Egyedül vagy társakkal, lényegtelen. Egyúttal arról sem felejtkezhetett el, hogy B. E. hangjára az idővel együtt sok minden rátelepedett, az a bizonyos meglőtt vadbivaly, hosszú kórházi napok és a folyton fecsegő idegenek. Ki kell ráncigálnom valahogy alóluk, töprengett H. Akkor valami megcsikordult az asztalon, s ez a csikorgás egy megvetemedett szekrényajtó sóhajtásába keveredett. H. fejében azonnal kinyílt a dallam, arra sem maradt ideje, hogy azon tanakodjon, hány egymás után következő hang igényeltetik az ilyesmi felidézéséhez. Dvořák F-

dúr vonósnegyese zendült, először halkán, aztán egyre erősebben. A marienbadi templom tornya vonóként egy szálloda homlokához gördült, az muzsikált szoprán hangon, B. E. hangján és mélyhegedűn. Közben B. E. is beszélt, szemei szikrákat hánytak, de amit mondott, abból nem lehetett semmit sem érteni. H. Báthory Erzsébet szájához közeledett, s csak akkor döbbsent rá, hogy ez a száj most is pengeként összezárul, nem akadt egy cseppnyi nyílás sem, amely a szavaknak hangot adjon. Valamennyi hang a vonóvá alakult toronyból áradt. F-dúr vonósnegyes, magyarázta H. De ez felesleges tudálékosságnak tetszett. B. E. nem ismerte Dvořáknak ezt a darabját, alighanem a többit sem. A szája körül azonban, mintha lepkeszárny mozgatná, egy majdnem láthatatlan mosoly durcái kunkorodtak. H. fontoskodásán derült csak, vagy valamennyi férfién, akik nem találnak a megfelelő szóra, s ismeretlen vonósnegyesek mögé menekülnek? H. belátta, a dallam magyarázatára semmi szükség, annál kevésbé, mivel a szállodaszoba parányi ablakából nem is látszott a templom tornya. A szállodai szobában mindössze a rossz szállodai ágy recsegett, egyre kárörvendőbben s egyre kiábrándítóbban. Ők ketten dühödten birkóztak az ágyon, s B. E. alig látható mosolya előbb kárörvendővé, majd megvetővé torzult. Azokra a semmirevaló ringyókra pazaroltad az erődöt. Szégyentelen! H. tudta, hogy nem így van. Az a váratlan meglepetés, hogy mégis eljött, a nem remélt diadal-

hoz kapcsolódó gondolatai zavarták meg az izmait. De örült, hogy B. E. szitkozódik. Mennyivel rosszabb lenne, ha a mindent megértő nők anyai sajnálkozásával venné körül. Akkor végleg feladhatná a próbálkozást, teljes lenne a megszügyenülés. Hiszen egyik halott barátjának a története is itt birkózik vele az ágyban, aki annyira kívánt egy nőt, hogy a találkánál mindig felsült, végül is kétheti kísérletezés után kénytelen volt feleségül venni, mert elveszítette minden magabiztosságát. B. E. azonban nem fáradt bele dühödte nőstény átkába, sorolta kíméletlenül. S H. egyszerre erőre kapott, már ölni és szeretkezni is képes lett volna az egyre ziláltabbá gyűrött lepedőn. A lezuhant pilóta jobb volt?, kérdezte később. Jobb, mondta alig rezdülő piros pengeszájjal Báthory Erzsébet. De alighogy kimondta, a hangja elrepült, s elbújt a marienbadi házak árkádja mögé. H. a házak felé pislantott, hogy megkeresse, de csak a szoba sarkai néztek vele farkasszemet, egy porlepte falióra, székek, asztalok, egy régi pohárszék, ezekkel H. semmit sem tudott kezdeni. Karján szeretkezések kék nyomait kereste, mellén B. E. harapását, de a Tepla hattyúi szárnyaikkal betakarták a bőrét, és sűrű tollazatuk alól egyetlen áruló jel se villant elő. Csüggedten a konyhába menekült, ott csapta meg orrát az illat. Kíváncsian körülmátatott a mosatlan tányérok, bádogedények között, hogy forrására akadjon. Egy kis fali ládikóban lakott a fűszeres üvegek között. Vanília, szerecsendió,

szegfűszeg, curry, fahéj, sorolta H., mert még nem ismerte ki magát a rámaradt háztartás relikviái között. Mélyet szippantott az ismeretlen nevű illatból, magába inhalálta, megnyugodott. Ismét annak a városnak a házai között barangolt. Sőt egyre ismerősebb lett a járás, függetlenül a házak és az utcák egymástól való helyzetétől. Ezek néha egymásba tolódtak, széthúzódtak, az őket összetartó hangulattól tengelyük körül peregtek, akárha egymásba fogódkodva lánc, lánc, eszterláncot játszanának. Különben is minden közel volt. H. például, ha felhúzta a cipőjét, vagy levetette, hol a szállodai szobában, hol a koncertteremben, hol valamelyik bárban termett, táncolt, szeretkezett, beszélgetett, vagy éppen a vonóvá változott templomtorony tövénél találta magát, aszerint, ahogy B. E. illata irányította. Vanília?, találgatta H. Nem, nem vanília, B. E.-nek babér-, ciprus- és gesztenyeszaga volt, s az élvezet pillanatában leginkább gesztenye. A lezuhant pilóta jobb volt?, kérdezte tőle már talán ötödször is. Nem mindegy?, felelte B. E. Ő már nincs, tette hozzá, mi két hete szeretjük egymást. Mi mindig szerettük egymást, tiltakozott H. Dehogyan, tapsolt a levegőbe B. E., napokra kiszámíthatóan két hete. A szálloda ablakára hulló falevelek tapadtak, miközben valamennyi bárban szólt a zene. B. E. hátrafesztette fejével táncolt, de a teste szorosan H. testéhez simult. Olyan volt, mintha mozdulatlanul feküdnének egymás mellett az ágyban, az ágy forogna, pördülne, táncolna

alattuk, s apró kis dörzsölések csiholnák az éjszakai szenvedély tüzét. Meddig fogunk táncolni?, kérdezte H. Mindig. És mikor fogunk szeretkezni? Mindig, mondta B. E. S mikor fogsz magadról beszélni? Soha. És a lezuhant pilótáról? Arról sem, soha. Miért nem? Nem érdemes arról beszélni, ami volt. De hiszen azok is mi vagyunk. Akkor tapintsd meg, tapintsd meg a tegnapiat. H. összerezsent, rádöbbsent, hogy már nem tudja megtapintani. Ismét a karosszékekben ült, s eltűntek szeme elől a marienbadi háztetők. Egy hét is eltelt, amíg újra előkerültek. Hasztalan kutató hangok, szagok, ízek után, régi kották között turkált, szétmállott télikabátszövetet tapintgatott, végül a lexikont is elővette. Talán az, amit mások is tudnak, neki is segítségére lesz. „Marienbad, Mariánské Lázně, híres fürdőhely Csehszlovákiában, fenyvesek között Karlovarska Vrchovina déli lábánál. L: 11 970 (1959). Forrásai hideg, alkalikus, glaubersós vizek, az emésztőcsatorna és máj bántalmi, vér- és ideg-megbetegedések gyógykezelése, valamint elhízás esetében gyógyító hatásúak. A 19. sz.-ban lett közismert. Balneológiai kutatóintézet és szállodaipari iskola.” Ezek a sorok rideg szűkszavúságukkal teljesen eltakarták tekintete elől a várost. A vonóvá vált torony ebek harmincadjára került, s az a kis szállodai szoba is, amely a balneológiai kutatóintézet és a szállodaipari iskola kőhalma alá tipródott, kopott keretű ablakát nem a fenyők felé, a föld mélyébe tárta. Talán mégis R.-G. filmjét kel-

lene megnézni újra, de sehol se játsszák. A moziplakátokon izmos óriások feszítgetik bicepszüket, celluloidszalag lett R.-G. Marienbadjából is, amely valamelyik raktárban penészedik. De merre, hol, melyikben? Ezt keresgélni már igazán nincs ideje. Eliotnak van igaza: because I hope not... Hohó, még reménykedni se! Hiszen B. E. él valahol, és ha nem is él, az ember jelenébe a tegnap is belefér. Még az a lezuhant pilóta is, akihez csupán közvetve volt köze, s akinek a fényképét B. E. a kézitáskájában mindenhová magával hordta. A vilányóra furcsán kattant, erre a neszre felfigyelt. B. E. táskája is kattant és kinyílt. Mít kutatsz a táskámban? A kép... Ja, a kép? Nincs nálam. Rájöttem, a halottakat nem érdemes magunkkal cipelni. Néha el is szégyellnék magukat. Úgy gondolod, a halottak szemérmesebbek, mint az élők? Hát persze. Előbb-utóbb elfelejtik a testiségüket. De én nemcsak így szeretlek, nemcsak az ágyban, nemcsak amikor táncolunk, nemcsak amikor a szádra ültetsz, én legszívesebben felfalnálak, a gondolataiddal együtt. Azt úgyse lehet. Esküdjünk össze. B. E. törökülésben ült az ágyon. Mutatóujját sűrű, fekete hajához vont. Annak a lezuhant pilótának magas nyugdíja van, így jobb. Végigcirógatott H. meztelen mellén, s az ujjai egyre lejjebb vándoroltak. H. összerándult. A homlokomat sose simogatod. Azt nem is kell. B. E. durcásan összekuporodott. A homlokod mögött csak az van, amit megtanultál. S amit az ember megtanult,

előbb-utóbb elfelejti. Talán te nem, mert te azt csinálod, amit tanultál. De én, én csak élek. Baj? Nem, nem baj. Különb is te szereted a zenét, a szép képeket... Persze hogy szeretem. Ezen az se változtat, hogy nem tudom az egyes darabok nevét, és hogy melyik festmény milyen irányzathoz tartozik. Majd én elmagyarázom. Ne, ne magyarázd el. Rólam is olyan keveset tudsz. Annyi mindenről kellene beszélni. Ó, téged nagyon is jól ismerlek. Megszagolom a pizsamádat, és tudom, ez te vagy. Megismerem a hangodat, ha befognád a szemem, a kezed érintését, a gondolkodásmódot is ismerem, mikor körülményesen arra akarsz tanítani, látod, megjegyeztem, hogy a Bach-finálé allegro mottóval végződik. Egy harminc év előtti városban át lehet mászni a falakon, fel lehet kapaszkodni a templomtoronyba, ki lehet lépni a szálloda ablakán, és azonmód a fenyőerdők tüle vele alá lehet kuporodni. De ha nem az ablakon lép ki az erdei útra valaki, akkor vajon hány métert kell menetelni? B. E. már útközben valószínűleg a fenyőkhöz közel kigombolta H. sliccét, és a nadrágjába nyúlt. Allegro motto!, mondta diadalmasan. De hogyan is hangzott ez az allegro motto? Bachnál a zongoraszólammal a cselló hangja felesel. B. E. cselló- és zongorahangon szólt egyszerre, feddő árnyalat is volt a hanglejtésében: te mindig külön akarod választani a dolgokat. Holott minden valami belül üres. Minden valami jó is, meg rossz is. Helyesebben se nem jó, se nem rossz, minden

valami mindennel összefügg. Nem, ezt már nem B. E. mondta. Ő csak annyit mondhatott: külön akarod választani, külön akarod választani... Igen, ezt kellene, de lehetetlen. A többiek fecsegése, az évek, a távolság mindent összekever. Itt, a marienbadi fenyők alatt természetesen jó. Itt nem kalimpál az idő kereke, nincs távolság, csak B. E. érintése. Igen, az érintése. Talán ez az, ami mindenekelőtt fontos. H. az állólámpájába meredt, s az arcába zuhanó fénytől felriadt. Természetesen az íz is fontos. B. E. nedves szája széle, amelyről a csókálló rúzs az ő szájára is tapadt, homlokának, mellének, hónaljának íze, végigcsókolt testének íze, a hangja is, amely zongora- és csellóhangon egyszerre szólt, talán általánosságokhoz menekülő szavai is, amelyek az életet hirdették a lezuhant pilóták halálával. De az érintése! Ebbe kell megfogódzkodni, ezt kell kikeverni valahogyan, kirántani a hattyúk szárnya alól, a tollazatuk lavínája alól, hogy ne csak megérkezzen, de el se szakadjon attól a várostól többé, mert az a város őrzi a találkozásukat. Na és nem szakadtak el egymástól? Nem lett ennek a történetnek is vége?, mint ahogy minden történet egyszer megszakad? Csakhogy Marienbadban elválni nem lehet. Onnan legfeljebb vonatra lehet ülni, azzal, hogy majd ismét találkoznak. És annak, akinek harminc év után sikerül a városba érkeznie, azt a vonat se tudja visszavinni sehova. Hacsak a bőréről le nem hámlatta B. E. érintését a mások érintése, a mások illata, sok

kecskebékaízű nő egymásra hasonlító lakomája. Igenis külön kell választani a dolgokat, mert egyetlen emberi találkozás se lehet olyan értelmetlen, hogy mindössze arra szolgáljon, hogy magába nyelje egy új találkozás. Egyetlen találkozásnak sem szabadna a másikba vesznie, különösen akkor nem, ha Bach fináléjába belebúg a cselló. S ezen az sem változtat, hogy a bárban a J'attendrais-t játssza a zenekar. Táncoljunk, te is szereted a tangót. Inkább beszéljünk. Gyerekkoromban... Tudom, szakította félbe B. E., gyerekkorodban féltél a felnőttektől, s a szüleid igazságtalanok voltak veled. Nem így volt. Táncoljunk. A gimnáziumban a történelemtanárom Hasdrubalról és Hannibálról beszélt. Nem tudom, ki volt Hasdrubal, és Hannibálról sem tudok semmit. Táncoljunk. A házukban lakott egy lány, én tizenhét éves voltam, ő tizenöt, a liftben együtt utaztunk, csókolóztunk. Tudom. És azt hittétek, örökké fogjátok szeretni egymást. Táncoljunk! Miért nem tudunk mi egymással beszélgetni? Jó, beszéljünk. Van egy két éves fiam. Tőle? Természetesen tőle. Én őt soha meg nem csaltam, csak veled, ha úgy gondolod. Akkor jó. Akkor én is reménykedhetem, engem se csalsz meg, hacsak le nem zuhanok. Ízléstelen vagy. Táncoljunk. A zenekar a J'attendrais-t játszotta, és táncoltak, táncoltak, hogy elfelejtsék a két éves kisfiút, a magas nyugdíj körültekintésre intó rendelkezéseit, elfelejtsék a történetek vége szakadó természetét. B. E. tánc közben is olyan

szótlan volt, mint szeretkezés közben. Te olyan szótlan vagy, kezdte H. Minek fecsegni?, vágott vissza B. E., ha fecsegsz, az olyan, mint amikor békés nyáj közé vakkantó komondorkutyát uszítsz, a gondolatok menten összegubancolódnak, szétugranak, s te nem tudsz a tesztetre figyelni. Miért csaltad meg pont velem? Kit? Hát azt a lezuhant pilótát? Ja, őt? Én neki se ígértem semmit, és neked se. Te is olyan vagy, mint a többi férfi, egyszerre akarsz tudni mindent, múltat és jövődöt, de a jeleneddal gazdálkodni képtelen vagy. Te képes vagy rá? Látod. Táncolunk. És megint eltévesztetted a lépést. Nem tangót játszanak, hanem angolkeringőt. H. lendületet vett, hogy a helyes ütembe visszatáljon, s erre a heves mozdulatra leállt a zene, a szoba burája zuhant fölé. Vissza Marienbadba, biztatta magát, vissza a bárba, ott szól a zene, valahol szól, csak nehezen lehet hallani. Egy sereg dolgot még meg kellene kérdezni B. E.-től, hiszen jóformán semmit sem tud róla. Hátha nem is zuhant le az a pilóta? Ha nem is létezett? Hiszen a levelek a címzett ismeretlen megjelöléssel rendre visszaérkeztek hozzá, pedig a címet B. E. adta neki. Te írnál először, mondta. Vajon miféle baját kezelte abban a városban? Talán bele is halt, s azért nem válaszolt. De mind ez miért most, harminc év után jut az eszébe? Hiszékenyebb volt akkoriban, vagy elhitte, hogy minden találkozás másikkal is helyettesíthető? Marienbadban, a fenyőerdő közelében van egy madárfütyös temető. A fák

alatt feküdtek összefonódva. Boldog vagy? kérdezte H. Boldog, de a halottak, B. E. a temető felé mutatott, boldogabbak nálam. Azok már senkit se szeretnek. A szeretet fáj. És semmi mást nem mondott? Már egyetlen szót se lehet összekotorni? Ott áll a peronon, nem is in-teget. Piros pengeszáján végigszalad a fény. A fejét, akárcsak tánc közben, hátrafeszíti. J'attandrais. J'attandrais. Az lehetetlen, hogy semmit se mondott. H. homlokát ellepte a verejték. Vagy a marienbadi szökőkutak vizét szórta rá a szél? Odanyúlt, hogy letörölje, de reszkető ujjai B. E. vékony kis kezébe ütköztek. A vonóvá hajlott torony a szálloda húrjaihoz közeledett. H. pupillája kerekre tágult. De hiszen te sose simogattad meg a homlokom, sóhajtotta.

Kutyatejet isznak a lepkék

„Godot-ra és Bébire várva”

AZ üvegből egyenletesen csepeg az infúziós anyag, csak rettenetesen lassan. Gábor már vagy húsz perce a lila folyadékra bámul. Legszívesebben semmire se gondolna, de ez sehogyan sem sikerül. Ha az ember arra gondol, hogy semmire se gondoljon, mindig eszébe jut valami. Az is zavarja, hogy nincs egyedül. Jobbra és balra tőle betegek fekszenek, nők, férfiak vegyesen, hasonló üvegek alatt, csak a folyadék színe nem egyforma: van sárgás, fehér és rózsaszínű, az egyik üveg tele van, a másikban mindössze néhány csepp bugyborékol. A bal szomszédja aprókat horkant, úgy látszik, elaludt. Milyen jó lenne, ha Bébi toppanna a terembe, az ágya szélére ülne, és a vállára paskolna: Hát idejutottunk, öreg fiú. Így van, idejutottunk, és mindennek a tetejébe még ez a fárasztó ambuláns kezelés. Naponta idevándorolsz a kórházba, szabad ágyra vársz, aztán egy orvosra, aki beadja az infúziót. Hol ez nincs, hol az nincs. Ha meg kibőjtölöd mind a kettőt, némelyik orvossüvölvény valóságos vérfürdőt rendez, mert nem találja a vénádat. Látod, csupa kék folt a karom. És még nekik áll feljebb: Hát maga hova tette az ereit! Bébit nem rémítené el a beszámoló: Sohase volt

úgy, hogy valahogy ne lett volna. Ezt is megússzuk. Emlékszel, amikor szétlőtt hassal feküdtél a szanatóriumban, dréncsövek lógtak ki belőled, mert nem lehetett elől a sebet bevarrni, penicillin se volt még akkoriban, a privát nővér már elaludt, és én rád ültem.

Persze te akartad, de azért klassz dolog volt, hogy vállalkoztam rá. Akkor is véres lett a lepedő, és nem ám úgy, mint most, ez a néhány kicsinyke folt igazán nem számít.

Nem, ez valóban nem számít, csak az a baj, hogy nem vagy mellettem. De hiszen itt vagyok, itt ülök az ágyad szélén. És? Megöszült a hajad. A szanatóriumban még szőke voltál, húsz év után kezdtél kétoldalt fehéredni, de az is jól állt. Mert nagyon szerettük egymást. Nagyon. Mi aztán mindent kipróbáltunk, volt, hogy napokig nem kerültünk ki az ágyból. Erről nem illik szólni, ez már magunk előtt is hihetetlen. Mi a hihetetlen ebben, ha egyszer megtörtént? Hát nem érted? Ha igazán így volt, egyik napról a másikra hogyan szakadt vége? Húsz évig egymás testében turkáltunk, egymás bőrét simogattuk, egymás fülébe nyögtük a szendélyünk, és most fölöltözve sétálunk, én itt, te meg ott. Helyesebben én nem is sétálok, fekszem az ágyon, de becsapni még egyszer nem hagyom magam. Elég-szer becsaptál. Te is. Olyat nem hazudtam, hogy ötszáz kilométer távolságból látom a hajad színét meg a vérfoltokat. Húsz éven át elégszer megnéztelek. Még húsz

évet nem boszorkányság hozzáképzeln.

Tulajdonképpen mi a bajod? A hátgerincem. Már kétszer megoperáltak, és most megint. És különben? Egyedül maradtál, vagy van valakid? Ne is válaszolj, te nem tudsz egyedül maradni. És te? Én sem. Amíg veled éltem, sohasem voltam egyedül, pedig mennyit vártam rád. Nemcsak azért, mert sohasem voltál pontos, hanem másképpen is. Vártam, hogy a külön töltött napjaimat elmeséljem, hogy meggyógyulj, megszüld a fiamat, feloldó szavakkal elbódítsál. Te még ismerted az életemet, most már senkivel sem tudom megosztani.

Ha az ember kinyitja a szemét és jobban körülnéz, Bébinek hült helyét se látni, idegen személyek tartózkodnak a teremben. Van, aki saját lábán jön, nagy kínnal kifűzi a cipőjét, fölkapaszkodik az ágyra, van, akit a mentőszolgálatosok hoznak, ismét másokat a különböző kórházi osztályokról ágyastul gurítanak ide. Néha egy-egy ápolónő is betéved, szemlét tart az üvegek felett, s ha egyik-másik kiürült, kiveszi az infúziós tüt a betegek karjából, kötszert oszt szét, amit a friss sebre kell tapasztani. Ezek lennének a tényleges szereplők? Nem Bébi, akivel húsz évet élt az ember? Azt, aki a hatodik infúziót kapja, és még távolról sincs vége a sorozatnak, ilyesmivel nem lehet zavarba hozni. Ha valaki időnként meg is zavarja találkozójukat, ott és úgy kezdheti újra, ahogy a pillanatnyi hangulatába belefér. Mikor is látta Bébit először? Fényképről már ismerte. Nézd,

milyen gyönyörű, lelkendezett a barátja. Te kéred meg a nevében a kezét, rajtad kívül senkim nincsen. Vonattal utaztak oda. Milyen nap is lehetett? Teljesen mindegy. Az utazás részletei, hogy étkezőkocsiban vacsoráztak, egymással szemben, vagy egymás mellett ültek, már elmosódtak. Az egészet éhező, néger gyerekek felpuffadt hasú tömege takarja el. De mi köze van neki Afrikához? Mi köze van egyáltalán másokhoz? Amikor az ember megöregedve, elfáradva önmagához se tud visszatérni? Egyes szakértőknek úgyis az a véleményük, és valószínűleg igazuk van, hogy minden megmentett afrikai csak megtízszerezi a nyomorúságot. És ha nem így van? Ki kötelezheti őt szájalomra, megértésre? Nem az egyedülmaradottságból, hanem a megosztható szeretetből táplálkozik a közösségi érzés. Bébiből és abból a hegyeken túli városból, ahol ő szállodában szállt meg, barátja a leendő menyasszonynál. Aztán éppen csak megborotválkozott, inget váltott, és elindult az ismeretlen házak között, és csodák csodájára pontosan abba az utcába tévedt, ahol Bébiék laktak. Pedig a címüket sem tudta, a barátnak kellett volna érte jönnie a szállodába: Ráérsz, pihend ki magad, mi délelőtt egy intézeti szavalóversenyre megyünk, Bébi nővérének a versét szavalja az egyik diák, ez téged úgyse érdekel. Ahogy a macskaköves utcához ért, furcsa izgalmat érzett, minden kő egyszerűen ismerősnek tetszett. Egy rácsos kapu megcsikordult, barátja, Bébi és Bébi szülei

léptek ki a kapun. A szavalóversenyre már együtt mentek. Az iskola dísztermében egymás mellett ültek. Na, mit szól ehhez a marhasághoz?, kérdezte Bébi. Csak nem fogjátok magázni egymást, szóló rájuk a barát. Ettől kezdve tegeződtek. Érdekel téged a színház? Nem nagyon. Én viszont... Tudom. Holnap a próba előtt az öltözőben találkozhatunk. A színház macskaugrásra fekszik a szállodától. A parányi öltözőben Bébi fitos orrán ugrál a púderpamacs. Ilyen pikáns orrot egy percig sem szabadna eltakarni. Bébi álmodozva nézegeti magát a tükörben. Tulajdonképpen miért szerettél belém? Gábort meghökkenti a mondat, az uniformis gombjait babrálja, szeretne tiltakozni, ennek a kérdésnek se előzménye, se jogosultsága. De hiszen te és István... Ugyan, István, legyint Bébi, nem volt és nem is lesz közünk egymáshoz. De ő szeret téged. Na és, engem sokan szeretnek. Bébiből édes kegyetlenség árad. Gábor még sohasem találkozott ilyen nővel. Mégis képtelen beszélgetés ez, alig tud erőt venni magán, úgy tántorog ki a színházból, mintha egész éjjel lumpolt volna. Egyetlen megoldás, ha ezek után le sem vizitel. A szavalóversenyen Bébi szülei amúgy is rosszállóan nézegettek felé, talán azért, mert Bébi olyan bizalmasan közel bújott hozzá. Nem vizitel le, és holnap búcsúszó nélkül elutazik. Ha tudná, melyik gombot kell lenyomnia, mindjárt felhívna a portást, és megkérdezné, mikor indul a legközelebbi vonat. Azonnal intézkedne, ha nem kopogtatná-

nak az ajtaján. Hát ez meg kicsoda? Az ajtóban Bébi áll. A blúzát gombolja: Legokosabb, ha mielőbb túlesünk rajta. Min akarsz te túlesni? Ja...? Azt nem lehet. Gábor zavartan ül a szállodai ágyon. Úgy tesz, mintha a lány fedetlen felsőtestét nem vette volna észre. Most már Bébi is zavarban van, nem lép tovább, megáll az ágy előtt. Tudod, amolyan férfi balszerencse, katonadolog, egyik hétben belül túlesek rajta... hadarja Gábor. Így kezdődött, szebben is történhetett volna. Például úgy, hogy bajtársak kivont kardú sorfala közt vonulnak, a menyasszony fehérben, hosszú uszályal, messzire kondul a koronázó templom harangja. De ha így kezdődött, hogy lett belőle mégis eljegyzés? Az eljegyzés felbontása és végül esküvő? Gábornak zúg a füle, az orvosok már figyelmeztették, magas a vérnyomása, ezzel is csinálni kell valamit. Csepeg az infúziós anyag, lassan, egyenletesen. Hová lett Bébi? Alighanem elbújt az egyik gyógyszerekkel telerakott szekrénybe. A hangját sem hallani, idegenek fecsegnek. Csak két hónap múlva operálnak, sopánkodik az egyik beteg. Én már jövő héten sorra kerülök, újságolja a másik. Akkor magánál már beálltak a bénulási tünetek, vagy olyan jók az összekötései? Gábort bosszantja ez a párbeszéd, nem tudja, hol hagyta abba, a templomban-e vagy a szállodában. Se itt, se ott. Egy borozóban ülnek Bébivel. Olyan nagy baj, hogy nem voltam szűz? A rómaiak állítólag... A rómaiak, legyint Gábor, és a torka összeszorul, szívná a

cigaretteját, de elfelejtett rágyújtani. Mit csináltak az azzal az elsővel? Az elsővel, arra már nem emlékszem. Olyan hirtelen történt, nem is sejtettem, hogy mi fog következni. Volt több is? Volt. Van egy naplóm, abba napra, órára beírtam mindent, ha akarod, megmutatom. Gábor eszi a meggyújtatlan cigaretteját, lassan elfogy az egész, gyűlölet és kéjéret tölti el, szakítani és ölelkezni szeretne egyszerre. Nem, Bébi nem lehet az ő menyasszonya, az ő menyasszonyának feddhetetlen előéletűnek kell lennie. Így hallotta mindenütt, szülei is erre oktatták. A megrágott bagó keserűséget áraszt a gyomrában, nem tudja, ettől vagy a dühtől, hányinger kerülgeti. Ugyanakkor magához is rántaná Bébit, a saját testével takarná el a többieket. Nem mindegy, hogy mi volt?, kérdezi Bébi ártatlan, szelíd hangon. Az a fontos, hogy ezentúl téged szeretlek. Sok évvel később egy leleplezett barát ugyanezt fogja hajtogatni: Mit őrzöngsz, hiszen szeretni csak téged szerettem. Engem? És akkor miért...? Ebbe bele lehet örülni. Gábornak pattog a füle, valami a halántékát is feszíti, úgy látszik, még most is fáj. Vagy nem is fáj, csak azt szeretné kibogozni, hogyan romolhatott el, ami már eleve el volt rontva. Utólagosan esetleg sok mindent meg lehetne érteni. Az a szűzi kezdés manapság csakugyan nevetséges igény. Hanem azután! Egyelőre azonban ott ülnek a borozóban, Bébi minden kérdésre készségesen válaszol. Milyen volt azzal a...? Jó, mondja Bébi, semmi különös,

szép nagy fürdőszobája volt. Gábor annak a fürdőszobának minden csempéjét ismeri. Bébitől tudja a színét, a méretét, hogyan sorakoztak egymás mellett a különféle kölnivizek, orvosságosüvegek, ismeretlen rendeltetésű fiolák, és hogy egy bár is volt a fürdőszobában, parányi bár, konyakosflaskókkal, poharakkal. De nemcsak Bébitől tudja mindezt, közös életüknek nem volt olyan esztendeje, a legboldogabb éveket is ideszámítva, hogy legalább néhány percre körül ne szimatoljon a sohasem látott fürdőszoba berendezési tárgyai között. Ilyenkor annak a gyűlölt idegen úrnak a fürdőköpenyét és hálókabátját is megtapogatta.

Az ápolónő becsukja a szekrényt, és kinyitja. Dobozokat vesz elő belőle, ezekben ugyanolyan üvegek vannak, mint amilyen az ő feje felett is meredez. Kinyitja, becsukja, akárcsak a fürdőszobaajtót. Lehet valaki előre hűtlen valakihez? És azután? Bébi most megint az ágya szélén ül, a lepedőt igazítja a lába alatt. Miért kell mindig kellemetlen dolgokra gondolni? Különösen, ha az ember megöregszik, jussanak inkább vidám kalandok az eszébe. Például amikor a nászéjszakánkon előbújt az az egér, és mi addig hordtuk a vizet az egérlukba, míg az alattunk lakó szállodaigazgatót öntöttük ki a szobájából. Nem értem, miért nem tudtál hűségesebb maradni hozzám! Hűségesebb? Bébi fitos orra csodálkozva a plafonra mered, ahol molylepkék mászkálnak. Mindig hűségesebb voltam hozzád. Soroljam? Mit akarsz sorolni?

A gyönyörből, amit neked adtam, amit ketten éltünk át, másnak nem jutott. És különben is, abban az értelemben, ahogy te beszélsz a hűségéről, te is megcsaltál. Mit válaszoljak erre? Hogyan magyarázzam? Próbáld meg! Nézd, ha úgy csaltál volna meg, ha tudatosíthattam volna, nálad sem jelent többet, mint nálam, akkor nem fájtna, nálad sem jelent többet, mint nálam, akkor nem fájtna. De fájtna! Ezért nem vallottam be. Csak amikor tanúkkal rohantál rám, és a szeretődöt is rám uszítottad, de akkor sem mondtam el mindent. Nekem sohasem volt szeretőm. Hát akkor ágyastársad. Álmomban sem tudtalak mással helyettesíteni, nem mintha nem képzelődtem volna más nőkről, olyanokról, akik valóban voltak, vagy olyanokról, akik lehetek volna, de végül is ezek csupán kézzel, lábbal, szájjal, öllel egészítettek ki vagy sokszoroztak meg, ha az elképzelt magányos szigeten egyet lehetett választani közülük, te maradtál. Ez velem is így volt. Mit gyötröd magad ősrégi fürdőszobákkal? Már nem gyötröm magam. Inkább az érdekel, ez a váláskor se került szóba, hogy amíg a fronton voltam, mi történt azon a magányos nyáron, amit valaki emléksorként egy ezüst cigarettatárcába vésetett? És ezt most itt, a kórházi szobában akarod megtudni, ahelyett hogy azon iparkodnál, hogy valamelyest összeszedjed magad? Az ember szeretne rendet teremteni az életében, szeretné látni, hogy a nyüzgésének, a neki-buzdulásának értelme volt. Ez attól függ, hogy én hány férfival feküdtem le? Attól is. Látod, ezért nem mertem

őszinte lenni hozzád. Úgy gondolom, szavakkal. A szeretetemmel mindig hű voltam. Az első húsz év szeretetét nehéz másra felcserélni.

Na, hogy ityeg a fityeg? Szerencsére egy kezelőorvos is akad, kedves, gömbölyű emberke, aki beleszól ebbe a lehetetlen párbeszédbe. Van valami esélyem? A halálra mindenkinek van esélye. Ez persze csak olyan szólásmondás, ha megoperáljuk, úgy fog szaladni, mint a mezei nyúl. Egy ilyen műtéthez én már fáradt vagyok. Ha nem operálnak meg, legfőljebb nem lesz belőlem balett-táncos. Hát azért ez nem olyan egyszerű. Dehogyanisnem, és minden még egyszerűbb lenne, ha még egyszer huszonhárom éves lehetnék. Akkor mit csinálna? Akkor nősültem. És most nem venné el? De, csak mindent másképpen csinálnék. Például nem féltékenykednék a múltjára. Próbálja kissé megemelni a lábát. Nem megy, mi? Nem. Mennyi van még a sorozatból? Még három. Hát akkor bátran tovább. Ártani nem árt. Ártani nem árt, és a Bébivel folytatott beszélgetések sem ártanak. Úgyis csak a kérdéseken van a lényeg, a válaszokat tetszőlegesen ki lehet cserélni. Például így: vedd tudomásul, egy percig se voltam boldog veled, a többiekkel meg azért feküdtem le, mert azok jobbak voltak az ágyban! Ilyesmit természetesen Bébi sohasem mondana, még akkor sem, ha ez lenne az egyetlen igaz vallomás. Ilyen végleges mondatok után már nem lehetne tovább játszani a lehetségesekkel, a hátha így volt-

tal, a kezdjük előlről-lel. Ilyen mondat szétborzólná a cirógatásokat, a szenvedélyes érintéseket. Húsz évvel utólagosan sem lehet így elbánni. A kezelőorvost persze aligha érinti Bébi sorsa. Még az ajtóból se tekint vissza, valószínűleg már más betegekkel enyeleg. Ő azonban legszívesebben egy nevetséges hálószobában nyújtóz-kodna, és egy még ennél is nevetségesebb fürdőszoba-ajtóra figyelne. Mindjárt nyílni fog, Bébi anyja jön ki onnan, magára szorítva kopott pongyoláját. Ők az ágy-ban fekszenek, Bébi anyja vízilófejét ide-oda ingatja, úgy látszik, víz ment a fülébe. Azt szeretné kirázni. Gyönyörködve néz rájuk: Micsoda szép pár vagytok! Hát igen, az én famíliám a tizenkettedik századig veze-ti vissza a családfáját, jonatánalma ez a Bébi, igazi jonatánalma, és te is az vagy, édes fiam, csak a csizmádat ne pucoltatnád a lányommal, hogy az ördög esne beléd! Miért éppen ez a pillanat elevenedik meg? Hiszen vol-tak sokkal szebbek, színesebbek, karácsonyesték, közös lovaglások, magasles, disznótor egy távoli jegyzőségen, fiákeres hazatérések nagy mulatságok után. Csakhogy ezek megmerevedett képek, némák, nem recseg közék-jük Bébi anyjának a hangja, Bébi nem szorongatja a ta-ka-ró alatt a kezét, és nemcsak azt szorongatja egyre paj-zánabbul, miközben a mama nem veszi észre, hogy már régen ki kellett volna ballagnia a hálószobából. Ő most saját lányságát meséli, amely dehogyis volt olyan szen-vedélyes, mint az övéké, hiszen ti reggeltől estig nem

hagynátok abba, de azért az is szép volt, és akkor pénz dolgában is valahogy jobban álltunk, mert hát azóta ugye, de én hiába beszélek apátokkal, ő mindegyre va-lami szenzációs találmányon törí a fejét, ahelyett hogy vénségére megkomolyodna. Miféle rejtély hímezi olyan széppé a szegényes hálószobát, csupán két fiatal test egymásba gyönyörködése, vagy valami más? Hiszen a mama meséje is belefér abba a hálószobába, a savany-kás bor is, amit hármásban isznak, és még mi? Ezt a tit-kot egy öregasszony őrzi, nem a mama, aki már régen halott, hanem a lánya. Ettől az öregasszonytól függ Gá-bor élete visszamenőleg és valahogy visszavonhatatlanul. Pedig az előbb is becsapta, amikor az ágyához ült, úgy mutatta magát, mint a valóper napján, mintha azóta egy percet sem öregedett volna.

A kórházból Bébire várakozva így néz ki a világ. Mi lenne, ha fordítva kezdene hozzá, ha Bébin keresztül közelítene a kórház felé? Amikor kora reggel a botjára támaszkodva nekiindul. A gyaloglás jót tesz a megme-revedett izmoknak, csak nem szabad túlzásba vinni. Időnként meg is lehet állni, ilyenkor még nincs tolon-gás, a kórház közelében meg alig lézeng néhány ember, csak szemeteskocsik, tejkihordók, esetleg egy éjszaká-ból itt felejtődött részeg. De hogyan fér ebbe a reggeli menetbe Bébi? Az úttest tele van piszokkal, véres szőr-és tollcsomókkal, járművek által szétgázolt tetemekkel. Nem megrendítő, inkább utálatos. Döglött macskák, ku-

tyák, madarak, patkányok felett minek sajnálkozni? Számba se kell venni, melyik mi volt. Sokkal erősebb az a másik előfintorodó gondolat, hogy lám, nem tart már sokáig, előbb-utóbb vége lesz, az ő élete is ilyen úthenger alá kerül. Érdekes, a Bébire várás éveiben saját halálát sem beletörődő formában, de másképpen sem tudta elképzelni. Egyetlen halál aggasztotta, nehogy Bébi haljon meg először, azt nem lehetne elviselni. És amikor a bíró kimondta a válást, mégis el tudott indulni abba a másik lakásba. Nem különös? Pedig addigra Bébi-vel nagyon is belejött a temetésbe. Az ő apjával kezdődött, Bébi szülei következtek, édesanya halt meg utoljára. De nemcsak azt a négy koporsót kísérték hol a valóságban, hol gondolatban együtt, ifjúkori barátokat is el kellett búcsúztatni, az úttest ehhez képest frissen terített asztalnak tűnik. És olyanok is elpatkoltak, akikhez csak Bébinek volt köze. Róluk is jóval többet kellene tudni, mert teljesen nevetséges, hogy egyiket-másikat közülük gyanútlanul ő is meggyászolta, s csak a nagy vallomások idején derült ki, hogy Bébi szeretői voltak. Na, nem a szeretői, Bébi szavaival csupán olyanok, akikkel éppen lefeküdt, menekülni akarván a szomorúság elől. Miféle szomorúság elől, vajon az elől a végső elől, amely most Gábort is eltölti? A nők előbb érnek, előbb megérik szőröstül-bőröstül az életet, a férfiak inkább filozofálnak, érvelnek, fenyegetőznek vele. De amikor eljön a maga bódító zamatával, nem kell nyúlcipőt köt-

ni előle, ezzel a szomorúsággal felfegyverezve nem a nőkre, az úttestre kell hasalni inkább. Bébi szomorúsága egyszóval más természetű volt. De hát ő mindig félt valamitől, félt a széltől, és nem mert a csillagokra nézni. Az örökkévalósággal és a végtelennel is hadilábon állt, ha ilyesmi szóba került, tiltóan a szája elé tette a kezét: nehogy kimondd! A kórházba igyekvőn mindezt egybevetve körülményes Bébire várni. Jobb így. A várakozás szörnyű. Szörnyű a várakozás? Dehogyan. Már egyáltalán nem szörnyű, belesimul az élet unalmas menetébe. De akkoriban a várakozás szörnyűsége tele volt a gyönyörűség izgalmával és a kétségbeesettség boldogságával. Bébi egy hegyi szanatóriumban üdült, amolyan utókúrán, mert lefogyott, mert gyereket várt, mert gyereket veszített, mert mindig volt vele valami. Öt óra vonatút oda, öt óra vissza. És mindössze egyetlen szabad vasárnapba kell az utazást belegyömöszölni. A háború utáni első évek ezek. Pénz sincs nagyon, valami ajándékot is kell vinni, és hétfőn korán reggel pontosan meg kell jelenni a hivatalban, mert a nagyképű, utálatos főnök minden percet számon tart. Mit számít ez? Már három hete csak Bébire gondol, a vonaton is, a szanatórium lépcsőit meg hármásával veszi, majdnem kitéri a nyakát. Hányas szoba is, ja, igen. És Bébi nincs. Hová lett? Kirándult. Hogyan lehet egy szanatóriumból kirándulni? Hová? Kivel? És mikor jön vissza? Vasárnap van, ilyenkor senki se tud semmit. Csak a takarításze-

mélyzet van itt, talán az ügyeletes orvos meg a betegek. Csak éppen Bébi ment el kirándulni. Az egyik beteg azért tud valamit, rejtelmesen pislog, nagyon rendes emberek, akikkel elment, a szomszéd községben laknak, tíz kilométerre innen. Hogyan lehet odajutni? Alighanem csak gyalog, de nehogy oda induljon, addigra visszajönnek, és csak elkerülük egymást. Mindössze hat órát várhat az utolsó vonatindulásig. Azzal haza kell menni, mert hétfő lesz, főnök lesz. Bébi nélkül marad ez a vasárnap is. A visszaút a tömött vonatban olyan keserves, hogy minden érzékszerv pattanásig feszül, kivégzés előtt érezhetnek hasonlót a halálraítéltek, vagy ez már maga a gyönyörűség? Abban a különös fürdőszobában tévelyegve Bébivel isznak a konyakosüvegből. Kik ezek a kedves emberek, nekik is van egy különös fürdőszobájuk? Mi lett volna, ha nem ilyen hasztalan az az utazás, hol ölelkeztek volna? Be kellett volna zárkózniuk egy szanatóriumi mellékhelyiségbe, vagy ők is elmehettek volna kirándulni? Ki adott egyáltalán erre engedélyt? Lám, ezt elfelejtette megkérdezni. Ott, a vonatban féltékenység és szeretkezés egybeolvadt. Hol egy margarétás réten hancúroznak, hol Bébi ismeretlen látogatóival dulakodik. Bébi azonban közéljük ugrik, és mosolyog. Nézd, kutyatejet isznak a lepkék! Igen, kutyatejet isznak a lepkék, kutyatejet isznak a lepkék, még harminc ház a kórház bejáratáig. Harminc ház, az nem sok, még arra sem elég, hogy végigélvezze a pázsiton való

szeretkezést. De a kórházból hazafelé is lehet a házakat számolni, sőt azután is, mert ma még egy másik egészségügyi procedúra vár rá, egy másik intézmény, ahol a galvanizáció áldását is végigpróbálhatják rajta. Ez gyorsabban megy, mint az infúzió, itt nem ér rá Bébire várni. Ha éget vagy erősen perceg, szóljon. Se nem ég, se nem perceg, sem a combján, sem a hátgerincén, úgy látszik, már nagyon gyámoltalanok azok az idegek, fájni sem tudnak. Éktelen berregés, jön a dundi ápolónővér, lecsatolja a szíjakat, legfeljebb arra futja, hogy elismételje magában: Kutyatejet isznak a lepkék. Nem szájalmas, hogy egy elmúlt szerelemre zsugorodik a tudat? Az életnek többet kellene jelenteni ennél. Vagy ez is kibogozhatatlan? Mert Bébire várva nemcsak azt jelenti, Bébire várva, hanem valahogyan mindent. A közös halottakat, azokat, akiket szerettek, és azokat is, akik ellen harcoltak. A rossz szomszédokat, a jó szomszédokat, a ki nem mondható végtelenséget, a szelet és a jó csillagokat, amiktől Bébi félt, kicsit az örökkévalóságot is, jelentős célokat, amelyeket ugyan el nem értek, de hitték, hogy elérhetők, és azt is, az élet szép és az élet harc, nem olyan majdnem egyforma semmilyen, amolyan ügyis vége lesz, amilyenné változott. A kutyatejet isznak a lepkékben még isten is benne volt, és az is, hátha nincsen, nekik kettőjüknek kell őt is helyettesíteni, ami azért roppant felelősség, s ha így van, legalább egymásnak nem szabad sohasem hazudniuk. Bébi pedig állan-

dóan hazudott. Vagy nem így volt? Ő a hibás, ő tette lehetetlenné, hogy igazat mondjon? Mert hogyan derült ki Bébi hűtlensége, úgy, hogy ő is lefeküdt valakivel. Ha nincs Zsuzsa, akkor Bébi, ahogy maga állította, sírba viszi a sokféle szomorúság elől való menekülését. Akkor holtomiglan-holtodiglan hazudik. Zsuzsa azonban nem engedte, összeráncolta a homlokát, és megfenyegette Gábort: Én csak akkor kellek, ha ő nincs! Én sohase tudom őt elhagyni. Talán azt hiszed, hogy hű hozzád? Meg vagyok róla győződve. Istenem, hogy a férfiak milyen marha állatok, nincs naivabb egy férjnél, de mit lehet tenni, az én férjem is szakasztott ilyen. Csakhogy én becsületesebb vagyok Bébinél, mert én igenis veled akarok élni. Válj el, én is elválok. Holtomiglan-holtodiglan! Zsuzsát nem lehetett lerázni, kéretlenül is hozta a bizonyítékokat, mikor, kivel, hányszor. Valószínűleg így sem volt teljes a névsor, de ahhoz bőven elég, hogy Zsuzsával többet szóba ne álljon, és Bébivel is szakítani tudjon. A fűszeresük azt mondta egyszer: Tudja, uram, ilyen vastag könyv az élet. Még mutatta is a kis kövér, szőrös kezével. Fenéket, az élet vékony kis könyvecske, pár lapból áll az egész. Két hátgerinc kikapasz kodik a vízből, fölmászik a fára, lemászik a fáról, aztán eltűnnek, és új hátgerincek jönnek. Talán más élet mégsem ennyire leegyszerűsíthető, hátha mások életében nincs ekkora jelentősége egy találkozásnak! Te is megcsaltál! Ez Bébi hangja. Cseppet sem szenvedélyes,

cseppet sem szemrehányó. Ebben nincs semmi meglepő, hogy más hangon szóljon, meg kellene játszania magát. Ehhez viszont semmi joga. Hiszen te voltál az, aki megengedted, mi az, hogy megengedted, uszítottál a többi nőre! Csak azért, mert úgyis megtetted volna, azt hittem, ha ilyen leszek, megtarthatlak. Én veled akartam élni azon az elhagyatott szigeten! Igen, csakhogy az élet nőstényekkel teli, színes szárazföld, és nem sziget. Jó, de akkor az férfiakkal is tele van. Én azonban nem uszítottalak rájuk! Lehet olyat követelni, amit magunk se tartunk be? Akkor is megcsalsz, ha betartottam volna. Te is. Nem érted a különbséget? Nem. Ezek szerint ma sem lehet feloldani ezt a történetet. Ma sem, amikor már úgyis mindegy. Amikor lassan halálba simul a tevékenység. Nem számárság ilyenkor a múlton faricskálni? De hát a jövőt építeni még nagyobb esztelenség. Hatvanéves korban már mindenki félig hulla, akár beteg, akár egészséges. Ezt egy orvos ismerőse állította, és igaz volt. Egy félig hulla pedig azt tehet, amire éppen kedve szottyán. Jobb híján akár elrontott házasságán elmélkedhet. Nincs több lap? Már hogyan lenne. Fagy van, hó tapad az arcra, lerohadt lábáról a bakancs, körbe-körbe szaladgálnak, aki kimerülten lerogy a hóra, elalszik örökre. Kéz- és lábfejébe belemart a hideg, máig őrzi a hegeket. Az örök üvöltése farkasordításként hangzik, éjszaka van, és nincsenek csillagok. Nincsenek csillagok, hova lettek? Vissza kell jutni Bébihez. Egy-kettő,

egy-kettő, vissza kell jutni Bébihez. Ez is egy lap, de ez is olyan, mint a ponyvaregények oldalai, ahol a szerző elhiszi és elhiteti, hogy az életnek története van. Nincs története, csak hangulata, s ha az kifakul, semmi sem marad belőle. Legföljebb egy rácson átnyújtott cigaretta doboz. A doboz zárva van, ki kell nyitni. A cigarettán Bébi szájának rúzsos csóknyma. Nem elszívni, nem elszívni, nehogy elromoljon annak a szájnak a rajza, annak a csóknak az üzenete. Terjeng a füst a kávéházban, bátyafórral már a tizedik partit nyeri. A tegnapi sakkpartik is körülbelül így végződtek. Ötschillinges alapon az se sok, mindössze egy százas. Jómódú kereskedő ellenfelének ekkora összeg meg se kottyán. Érdekes viszont, hogy tegnap se fizetett, és ma sem szándékozik. Sőt, egyszerre eltorzul az arca, kemény ránc jelenik meg a szája körül. Vedd tudomásul, nem én tartozom, te tartozol nekem. A tegnapi és a mai partikat figyelembe véve pontosan kilencezer-kilencszáz schillinggel. Hát ez meg micsoda? Sok év előtti, régi tartozás. Még akkorról, amikor ő lefagyott lábbal menetelt, és a rácson túlról nyúlt a megcsókolt cigarettáért. Egyszóval az előbbiekkal némiképp szimultán esemény. A pénzt Bébi kérte kölcsön. Miért, mire kellett? Erre is, arra is. Ha nincs Zsuzsa, ez se derül ki. Nem derül ki, mert a feldühödött sakkpartner másnapra visszavonta a kijelentését. Zsuzsa azonban ennek is utánajárt. Képzeld el, akkoriban kártyázott, még hozzá baccaratot,

és elég sokat veszített. A sakkpartnernek? Ördögöt, finomabb bagázsnak, tőle csak kölcsönkért. Elgondolható, az ilyenek nem adnak olyan könnyen. Kicsinyes fráterektől, akik évek múlva pofátlanul kifecsegek, amit Bébi már úgymint kiegyenlített, nagyvonalúságot igazán nem lehet elvárni. Ja, uram, szemetesláda az élet! Ez a mondat is a fűszeres bölcsességére hasonlít. Ha nem néznek a körmükre, vagy ha olyan a természetük, minden nő csinálja, kérem! Bébinek milyen természete volt? Néha vonakodott. Fájt a feje, vagy attól félt, hogy megint teherbe esik. Ez persze érthető. Elég nehéz volt a sorsuk anélkül is. De hátha nem attól félt, egyszerűen vele nem akart, mert akkoriban éppen mást szeretett. A fizioterápiai intézettől hazafelé emlékekkel kirakott az utca, a lépcsőház és valamennyi lépcső. Mindjárt felgyúlnak a karácsonyfán a gyertyák, Bébi zengő szopránján rákezd a Mennyből az angyalt. Megcsókolják egymást, Bébinek könny csillog a szemében. A lelkiismeret-furdalástól vagy a boldogságtól? Nagyon szeretlek, mondja a Mennyből az angyal után, mintha ezt a szerelmet is a Jézuska hozta volna. És mindjárt szilveszter lesz, összecsendülnek a pezsgőspoharak, Bébi boldog újesztendőt kíván mindenkinek. A karácsonyfák és pezsgősüvegek a szemeteskukába kerülnek utóbb. Sajnos a barátok is oda kerülnek, helyesebben a föld alá. Egyikért-másikért kár, egyikkel-másikkal Bébiről is el lehetne beszélgetni. Különösen egyvalakivel, aki a vá-

lóper után a másik lakásba kísérte. Tulajdonképpen nem értelek. Bébi nagyszerű társ volt, elszánt és megfélemlíthetetlen, rólad egyetlen rossz szót sem lehetett mondani, olyan volt mindjárt, mint egy anyatigris. És akkor miért csalt meg? Ilyen bomba nő minden férfinak tetszik. Mindenesetre jobb, hogy veled éljél, mintha egy hűséges trampli mellett unatkozod végig az életedet. Nem, ez nem igaz, nemcsak az unalmas tramplik hűségesek. Neki is adtak már kosarat asszonyok, és ő örült ennek. Örült, hogy az élet mégse általános szemetesláda.

A fizioterápiai intézet és a kórház folyosójának a linóleuma hasonlít egymásra, mindkettő világos csempéket utánoz. Fürdőszobacsempéknek is beillénének. Persze abban a régi fürdőszobában nincs keresnivalójuk, az fekete csempékkel volt kirakva, akárcsak azé a prágai szállodáé, amelynek minden fürdőszobáját fekete márvány borította. Ünnepegyesség és erotika áradt belőlük. Kár volt lebontani azt a szállodát. Ezekből a kórházi és gyógyintézeti linóleumokból szegénység és kopottság árad. Többnyire idős emberek lépegetnek rajtuk. Mint ez a pipiskedő matróna, aki két nejlonzacskóval betipeg, leveszi a kabátját, aztán a stüszikalapját, a szvetterét, a nejlonzacskókat a falhoz támasztja, leül, ül egy-két percig, kotlóstyúkként igazgatja magát, feláll, odamegy a zacskókhoz, kotorászik bennük, kivessz egy másik zacskót, maga mellé teszi. Gábor szeretné gyermekkori tárgyakkal beborítani a linóleumot, hogy

ne tipegjen, ne guruljon rajta ez a sok szürkeség. Ólomkatonákat és gipszből készült vadállatokat helyez rájuk, de hamarosan rájön, ezekkel sem tud mit kezdeni. Az is zavarja, hogy némelyik állatnak már eleve talapzatot készített a játékgyár. Az oroszláznak szavannát, az óriáskígyónak meg pálmafát, csak az elefánt áll a saját lábán, a többiek nem mozgathatók szabadon, talapzattal együtt kell ide-oda tologatni őket. Az ólomkatonák is nagyobbára ilyenek, még a huszárok is, azok le se tudnak szállni a lóról. Hogy lehetett ezekkel egyáltalán játszani? A legkülönösebb, hogy Gábor már nem a kórházban és nem a gyógyintézetben tartózkodik. Saját folyosójára, saját lépcsőházára gurul az előbbi esemény, mintha a két egymásra hasonlító linóleum hátán cipelve az előbb látott embereket, utánaszaladt volna. Ez az, egyre jobban egybemosódik a jelen, méghozzá úgy, hogy az előbb és utóbb történt már alig elválasztható egymástól. Amíg Bébi volt, ha cigánykereket is hánytak néha a külső események, az idő nem gubancolódott ennyire össze. Amíg Bébi volt, a világ közelebbnek, megfoghatóbbnak látszott. Valahogy a rejtélyességgel, a meghódíthatatlanságával volt közelebb. Volt egy színésséggel, várakozással, odaérkezéssel teli, távoli Afrika, távoli Ceylon, távoli Amerika. Azóta bejárta mindezeket a vidékeket, hogy sorban elveszítse őket, kikopjon belőlük az elképzelt ismeretlenség varázsa. És a szerelemmel hogy volt? Először Bébi jelentette a

világot, aztán földrész lett belőle, később egy másik földrész eltakarta, és aztán azt is eltakarta egy másik. Most végre újra ki lehetne göngyölni a térképet, meg lehetne keresni Bébi helyét Amerikán innen, Amerikán túl. Hol kicsi szigetnek látszik, hol meg kiderül, hogy nem szárazföld volt, ő volt a tenger.

Bébire odahaza várakozni még keservesebb, mint a kórházban vagy a fizioterápiás intézetben. Itt maradt még néhány tárgy, amit az ő keze is érintett. Ez annál megfoghatatlanabb, mert közben minden megváltozott. Még a folyó is megfordítva folyik, igaz, a neve sem ugyanaz, de azt azért alig lehet megszokni, hogy Bébi idejében balról jobbra, most meg jobbról balra mutatja a tükrét. Holnap a kórházi ágyon, míg lassan, egyenletesen csepeg az infúziós anyag, könnyebb lesz erről megfeledezni. Bébi az ágya szélére ül, és bocsánatot kér tőle. De ő nem bocsát meg. A végtelenségről és az örökkévalóságról fog beszélni. Bébi tiltakozóan a szája elé teszi a kezét: Ki ne mondd!

Egy bökkenő így is akad: a papirosfecni, amelyet napok óta a zsebében hordoz. Már úgy össze van gyűrve, hogy alig lehet elolvasni a szövegét. „Bebi penteken meghalt, stopp temetése jovo szerdan stopp” Hihetetlen szöveg ez. Tulajdonképpen ezért sem lehet megbocsátani. Ha megbocsátana, mindent elrontana, Bébi többé sohasem ismételné el: Nézd, kutyatejet isznak a lepkék!

Vadlegelő Csillag

Némely ház, anélkül, hogy tataroznák, átfestének vagy bármit is változtatnának rajta, nagyobb mimikrirel rendelkezik a kaméleonnál. Az csak a színét cserélgeti, egy ház azonban olyan metamorfózisra képes, mintha angyallá változna az elefánt, vagy ha a vadbikák homlokára muskátlis kertet varázsolna valaki. És a legtöbb közülük nemcsak a megszépülés – ez egyoldalúvá tenné a teljesítményt –, a megrondulás s még ki tudja hányféle alakítás tehetségével megáldott. Különösen a szűk utcák házai ilyenek. Ezek, mert az előttük elsiető nem ér rá tetőtől talpig számba venni őket, mint ha szájukban hordanák a lelküket és a lélegzetüket, a kapujukkal, a bejáratukkal vonják magukra a figyelmet. Talán nem is belőlük és nem is belülről árad a változékonyság tulajdonsága, kívülről tapad rájuk ez a bűvölet. Akár kitarva, akár bezárva a nap különféle fényeiben fürdenek, hol a közeli bár hirtelen felgyulladó ívrekklámja leselkedik be a résükön, hol a kijózanító hajnal igyekszik áthatolni rajtuk, máskor meg távoli illatok elfelejtett szagával beborítottan különös savanyúság támaszt mögéjük elhagyott kocsmakertet, vagy enél is megfoghatatlanabb sugárzás az arra járó saját bölcsőjét emeli kapujuk hátterébe. Van egy olyan ház

is, az utóbbi időben gyakran elmegeyek mellette, amely láthatatlanná is tud válni. A kapuját keresem, és nem veszem észre, percekbe telik, amíg ormótlan faburkolata kirajzolódik az utca szürkeségéből. Amikor először találkoztam vele, persze akkor este volt, és ilyenkor teljesen más a megvilágítás, csukott szájnak tűnt, amely valamilyen különlegességet tart az ajkain. Törékeny fiatal nő támaszkodott hozzá. Arcát nem lehetett látni, teljes testével a házhoz simult, a ház intarziájaként hatott. Azóta, hogy nem áll ott, eltűnéssel incselkedik maga a ház is. De akkor, a kapujával való első találkozás napján, egy esős, őszi, már erősen alkonyba boruló késő délután még teljes erejével elém hökkent. Véletlenül tévedtem oda, magam sem tudtam, merre indulok, lépéseim ritmusát olyan érzés melegítette, mint sok-sok év előtt egy messzi városban, amikor esténként úgy kezdtem mindennapi sétámhoz, hogy ma bizonyára váratlan találkozással fog megajándékozni. Igaz, akkor mindig azonos úton haladtam, és bár a várakozás horgára sohasem kapaszkodott egyetlen csoda sem, minden új sétát különös elrévülés bizalma inspirált, akár csak ezt a mait is, ebbe az ismeretlen utcába érve. Hé, Mister, mordult, nyüszített kutya- és medvehangon, fenyegetően és szánalmasan egyszerre. Hátra kellett kapnom a fejem, mert már túljutottam a kapun. Ha jól tudom, nem vagyunk Amerikában, állítólag ott hagyják világos nappal részvétlenül megdőglenni az embert. Nem, valóban nem vagyunk Amerikában, mondtam fe-

lé fordulva, addigra annyit ki lehetett venni az erősödő homályban, hogy zöld özbundába van bugyolálva, azonkívül, tettem hozzá, világosságra és nappalra alig érdemes szót vesztegetni. Nem válaszolt, eltántorodott a bejárattól, és rám csimpaszkodott. Ezt jól tette, mert alig állt a lábán. Erős pálinkaszag csapott az arcomba. Szerettem volna eltolni magamtól, mert egyáltalán nem kedvelem a részeg nőket, de ő mindkét kezével úgy kapaszkodott a kabátgombjaimba, hogy mégsem mozdultam, féltem, leszakítja őket. Éhes vagyok, sóhajtotta váratlanul, valaki ellopta a pénztárcámat, a közelben van egy kocsmá, ott ihatnánk valamit. Elindultunk, méghozzá anélkül, hogy az éhség és szomjúság különbözőségét szétszálazhattam volna. Yvonnak szólíthatsz, jegyezte meg a kocsmá felé menet, igen, szólíthatsz Yvonnak, ismételte már bent a kivilágított helyiségben, miközben én a bundájából igyekeztem kiségiteni. Udvariasságom inkább bosszantotta, megfeszítette a testét, így a második kabátujjal sehogyan sem boldogultam. Láttam, a pincérnő rosszállóan figyel, vigyázzon, figyelmeztettem Yvont, ha makacskodik, a végén mind a ketten hasra esünk. Ez az utóbbi bejelentésem határozottan felvidította. Jól van, na, mit iszunk? Most már nem tiltakozott, hagyta, hogy fölakasszam a kabátját. A pincérnő elénk tette az étlapokat, Yvon egy üres poharat szorongatott, és semmi kedvet nem mutatott, hogy az ételek tanulmányozásába mélyedjen. Az előbb azt állította, éhes, próbálkoztam, lopva a tekinte-

tét kerestem, én ugyanis alighanem rendhagyón és ré-gimódin, a szemekkel kezdem az ismerkedést. Yvon nagy, mandulavágású szemei vérbe borulva, zavarosan meredtek a semmibe, így eleinte cseppet sem látszott szépnék. Hosszú Vénusz-ujjai azonban, amelyekkel a poharat tartotta, rögtön feltűntek. Remélem, nincs rossz-szul, mondtam, mintha csak az ujjaihoz beszélnék, ta-lán rendeljünk először kávé. Ugyan már, fortyant fel, hagyd abba ezt a szertartásosságot, már előbb közöl-tem, hogy tegezzél. De hiszen nem is ismerjük egy-mást. Annál jobb, amennyiben megnyugtat, annyit el-árulhatok, nem én vagyok a kínai anyacsászárnő. Én sem. Jó, akkor rendelj egy liter szárazat, ha fukar vagy, felet. Megrendeltem a bort, mohón felhajtotta az első poharat, s felém nyújtotta, hogy újból töltsen tele. Félt-em, még jobban berúg, ezért a boroskancsó fölé emel-tem a tenyerem. Ismét felfortyant, és elragadta tőlem a kancsót. Miért, mire várjak, feltámadásra? Vannak, akik arra várnak. Úgy kell nekik. Erre nem jutott eszembe semmi eligazító válasz, egy darabig hallgat-tunk, ittunk, a bor gyorsan fogyott, újat rendeltem. Úgy látszott, Yvonnak nem árt, sőt, mintha kisimultak volna a vonásai. Mire a harmadik kancsót kihozták, teljesen megszélidült. Megsimogatta az arcomat. Most gyúl fel a Vadlegelő Csillag, mondta. Hát az meg melyik?, kér-deztem meglepetten. Ezt se tudod? Nem, sohase hallot-tam róla. Hát az az a csillag, amelyik ha fényleni kezd, a vadak elhagyják vackukat, és legelni mennek. Az

oroszlánok is? Hülye vagy, de ezt nem haragosan, in-kább jókedvűen mondta. Ebben a pillanatban a Háború és békében Natasát alakító Hepburnre hasonlított, csa-lafintaság parázslott a tekintetéből. Szerettem volna Andrej herceg lenni és táncra kérni, ugyanakkor azzal is tisztában voltam, ha már valami hasonlóságot kere-sek, a medvemozgású Pierre-hez inkább társulhatnék. Ez a gondolat elkedvetlenített, bár?... Most már én is mohón nyeltem az italt, Andrej elesett, és éppen Pierre-től születtek Natasa gyerekei. Később özgerincet vá-lasztott Yvon, mert rájött, mégiscsak éhes, de alighogy beletúrt az ételbe és villájával szertelökte az áfonyás narancsszeleteket és a csiga formára alakított spenótos kroketteket, az arca elkomorult. Ez kozmás! De hiszen meg se kóstoltad. Mi az, be vagy rúgva?, támadt rám, és egyre dühösebb lett. Disznóól ez a kocsmá, nem is értem, miért jöttünk ide. Menjünk innen, javasoltam, mert mind hangosabban méltatlankodott, nem tudtam lecsillapítani. Hogy hová, arról nem esett szó, hagyta, hogy vezessem. Én ösztönösen hazafelé tartottam. Itt lakom, jegyeztem meg a kapu előtt. Na és? Fölbotor-káltunk a csigalépcsőn, kinyitottam az ajtót, Yvon egyenesen a dolgozószobám felé vette az irányt, és a fotelembe huppant. Az oroszlánok nem legelnek, jelen-tette ki határozottan. Van valami innivalód? Volt. Ko-nyakot ittunk, valószínűleg ettől éreztem úgy, nem is csillárom, annak a különös nevű csillagnak a tüze vilá-gít. Gondolatban magamra öltöttem Andrej herceg gá-

launiformisát, és meg akartam csókolni Natasát. Durván ellökött magától. Csak nem akarsz erőszakoskodni!, kiáltotta. Nem, mondtam, még sohase erőszakoskodtam nővel, ebben a lakásban biztonságban érezheted magad. Tétován mérlegelt, én addigra egy tőle meglehetősen távol eső karosszékben ültem. Valahogy úgy figyelt, mintha arra akarna rájönni, ki a bolondabb kettőnk közül. Aztán macskaügyességgel hozzám lendült, fogalmam se volt, mire készül, leráncigálta nadrágomat, és elém térdelt. El akartam tolni a fejét, de akkor már különös erővel körülfont a kéj. Ezt hol tanultad, dadogtam elbódulva, bambán. Sehol, most csináltam először. Az első férjem is akarta, de nem tudott rávenni. Több férjed is volt? Volt is, van is, sajnos, tette hozzá. Egyiket se szeretted? Egyiket se. Nem volt rajtuk semmi szeretnivaló. Szeretkeztünk és ittunk. Hajnal felé elmesélte, hogy ötéves kora óta árva, szülei autószerencsétlenség áldozatai lettek, idegenek fogadták örökbe. Már világos nappal volt, amikor lekísértem. Még sohase volt ilyen férfivel dolgom, lelkendezett a lépcsőházban. Tudod, hányszor élveztem el? A fülemben súgta. Nem értettem, miért titkolózik. A kapuban vadul átölelt. A férjem most agyonver. Hát akkor ne is menjél haza. Nem, azt nem lehet. Most haza kell mennem, de úgyis elválok tőle. Szomorú vagy, hogy elmegyek? Bólintottam. Ne légy szomorú. Egy-két órát alszom, és azután felhívlak. Jobban szeretlek, mint az életemet. Ahogy visszaértem a lakásba, szokásból ki-

tártam az ablakokat, de gyorsan becsuktam, nehogy kipárologjon az illata. Pedig nem is ehhez kötődtem, belső bizsergés töltött el. Mintha távoli csillag sugárzásába kerültem volna. A hívására vártam, s ha csengett a telefon, azonnal rohantam, azt hittem, ő jelentkezik. Aztán ahogy teltek a napok, az újságokat kezdtem böngészni, hátha valami szörnyű hírre akadok: Szerelmi dráma, féltékeny férj megölte a feleségét. Ezzel sem jutottam semmire. Címét, telefonszámát nem ismertem, nem tudtam, hol keressem. Három hét múlva jelentkezett. Annyira fel voltam indulva, alig tudtam kifejezni magam. Mi történt veled, miért csak most, már azt hittem... Mit hittél? beteg voltam, helyesebben most is beteg vagyok, alighanem tüdőrák. Ne bolondozz, egyáltalán nem bolondozom, halálosan komoly. Megint nem találtam a kellő szavakat. Meg vagy lepve, mi? Van egy tüdőszakorvos barátom, ő majd megvizsgál. Ha gondolod, bár valószínűleg semmi értelme. Gyorsan lediktáltam a címet és a telefonszámot. Ígérd meg, hogy elmész, most azonnal. De nem oda ment, félóra múlva nálam csengetett. Meg se várta, hogy a szobába érjünk, az előszobában kezdett vetkőztetni. Egyáltalán nem látszott betegnek, még szenvedélyesebb volt, mint az első éjszaka. Képzeld, a férjem meg akart erőszakolni, de nem hagytam magam. És egy taxisofőr is. Egy taxisofőr? Most mit bámulsz? És még ki? Más nem, de én úgyis már csak veled fogok lefeküdni. Vedd tudomásul, gyereket akarok tőled, az is lehet, hogy máris állapotos

vagyok. És a tüdőrák? Te mindent túlságosan komolyan veszel. Nem kell olyan komolyan venni, amit egy nő mond. Hála isten, sóhajtottam, te aztán alaposan meg tudod ijeszteni az embert. Azért ahhoz a hogyishívják orvos barátodhoz elmegyek, talán már holnap, rendel délelőtt? Rendel. Jó, utána főlhívlak. Ezzel búcsúzott. A nagy sietségben ismét elfelejtettem elkérni a címét, s mivel vezetéknévét sem közölte, a telefonkönyvből se tudtam kikeresni. Ezúttal egy hónapig nem adott hírt magáról, két információba kellett kapaszkodnom, ezek se tőle származtak, de vele voltak kapcsolatban. Nálam járt új menyasszonyod, újságolta tüdőgyógyász barátom, akivel egy heurigerben futottunk össze. Mit vagy úgy elkámpicsorodva, ő így mutatkozott be, mindjárt sejtettem, hogy csak valami futó kaland. És?, kérdeztem, mert addigra kapcsoltam, hogy Yvonra céloz. A tüdejének semmi baja, hanem, édes öregem, inkább a máját kellene megvizsgáltatni. A máját? ezt hogy gondolod? Hát iszik ez a leányzó, és nem úgy ám, mint mi, amikor reggel bevánszorgott a rendelőmbé, teljesen grogi volt, a szemén láttam, hogy alkoholistá. Ilyenkor mit csinál az ember?, hadartam fahangon. Ilyenkor? Barátom kissé elkomorult. Sürgős elvonókúra. De talán még ennél is sürgősebben hagyd faképnél ezt a nőt, nem sok boldogságot ígér. Persze, fűzted hozzá, ismersz, utálom a tanácsadást. A másik találkozás sem volt vidámabb. Ezt a hírvivőt az antik világban azonnal lenyilagták volna. Véletlenül tévedt be

hozzám, az ő meghatározásával élve, és nálam felejtkezett. Szószátyár, jovialis öregúr volt, jóformán mindenre kitértünk, a végén, a hiányos névismeret dacára, körülményes tapogatódzások után még az is kiderült, hogy Yvonnal egy faluból valók. Elismételtem az autószerencsétlenség történetét. Hasát fogta, úgy nevetett. Nahát, ekkorát gurítani, lelkendezett. Bár ami azt illeti, némi áttétellel autószerencsétlenségnek is lehet nevezni. Miért, hogyan volt?, tudakoltam megszeppenten. Úgy, kérlek szépen, hogy Yvon mamája igen huncut némbert volt, szerette az ipart, egyszer azzal a híres íróval, ejnye, hirtelen nem jut eszembe a neve, állt össze. Csakhogy az író nős volt, s amikor Yvon megszületett, új mamát kellett neki keresni, mert az az asszony úgy ivott, mint a kefekötő. Egyébként alma nem esik messze a fájától, úgy hallom, Yvon is iszik. És? És semmi, ennyi az egész. Az író szerzett egy rendes családot a zabi lánynak, azok örökbe fogadták. Legalább a történet vége igaz, már ami az örökbefogadást illeti, vigasztalhattam magam. Különben is semmirevaló nő, alkoholistá, mi közöm hozzá. Amikor azonban végre jelentkezett, majdnem kiejtettem kezemből a telefonkagylót. Hogy vagy?, kérdezte, mintha tegnap találkoztunk volna utoljára. Kitűnően. Ennek örülök, én viszont rengeteget szenvedtem. Szervedtél, miért? Nem tudok nélkülüled élni. Ezt egyáltalában nem vettem észre. Egy teljes hónapig tűvé tehettem volna érted a fél világot. Már egy hónapja nem találkoztunk? Ne mondd, ez fel se

tűnt. Talán azért nem, mert mindennap beszélgettem, még álmomban is veled. Kisfiunk is volt, nagyon helyes, szőke srác, vele utaztunk hármásban távoli szigetekre, egyszer hajótörést szenvedtünk, és akkor úgy éltünk, mint Robinson Crusoe. Mikor látlak? Bármikor, felelte, ha akarod, most is. Félóra alatt odaérek. Őt és fél óráig vártam rá. Valóban hamar ideértél, fogadtam. Egy vak takarítónőt segitettem fel a villamosra. S ez annyi időt vett igénybe? Igen, mert aztán hazáig kísérttem. Nyeltem egyet. És azzal az autószerencsétlenséggel hogyan volt? Melyikkel?, pislogott rám ártatlanul. Hát ahol a szüleid szörnyethaltak. Ja, azzal, hát az régi história. Annyira régi, hogy talán igaz se volt, tettem hozzá. Jé, te, úgy látszik, nálamnál is jobban tudod az életrajzomat. Én nem, de van egy ismerősöm, földid, megmondtam a nevét. Semmi meglepetést nem mutatott. Az le van szarva. Miért, mert netán túlságosan ismer? Nem, nem azért, hanem mert pletykálgató vénember. Jó, hagyta rá, szóval az autószerencsétlenség igaz. Természetesen. Az orvos barátom szerint sokat iszol. Ne mondd! Hát ő is le van szarva. Egyébként micsoda kispolgári duma ez. Ki nem állhatom, ha valaki prédikál. Vedd tudomásul, két hét óta egy kortyot sem ittam. Akkor már csókolóztunk. De hiszen most is konyakizú a szád. Köhögés elleni orvosságot szedek, annak van ilyen illata. Feladtam a vitát, ölembe ült, mindkét karjával átölelt. Hadd pofázzon mindenki, mondta, nekem csak hozzád van közöm, a többiek te-

hetnek egy szívességet. Két napig maradt nálam. Első nap ki se mozdultunk a lakásból. Másnapra olyan farkaséhség fogott el, hogy azt indítványoztam, menjünk el egy jó vendéglőbe, és együnk valamit. Te mindig az evésre gondolsz, korholt, ha így folytatod, akkora pocakod nő, hogy le se tudjuk kefélni többet. Nagy nehezen mégis belenyugodott, hogy nemcsak manából él az ember. Pénzt vettem magamhoz, s vidáman nekivágtunk. Amikor fizetésre került a sor, nem találtam a zsebemben csak egy ötvenest. Mérheterlen zavarban voltam. Nincs nálad több pénz?, kérdezte Yvon. Nincs, addigra az összes zsebemet végigtapogattam. Nahát akkor én fizetek, táskájába nyúlt, és két egymásba gubancolódott ezrest húzott elő, ezek pontosan arra hasonlítottak, amelyeket elindulásunk előtt én gyúrtem a tárcámba. Már mennem kell, hadarta Yvon, lehet, hogy a férjem azóta rendőrséggel kerestet. A vendéglő előtt váltunk el, azzal a jó érzéssel, hogy ezúttal a telefonszámát felíratta velem. Miután nem hívott, én próbálkoztam, két napig hiába, ki volt kapcsolva vagy le volt zárva a telefonjuk. Mindjárt azzal kezdtem, hogy is volt azzal a kétezer schillinggel. Föl volt háborodva. Gyanúsítani mersz? Többször lecsapta a kagylót. De én makacs voltam, és ismételten tárcsáztam. Nézd, a pénz nem érdekel, vissza se kell adnod, csak akkor ismerd be, mert rettenetes ez a bizonytalanság, megalázva érzi magát az ember. Ki kit aláz meg?, kérdezte Yvon. Jó, tette hozzá, ha fejedbe vetted, hogy mindenképpen én

vittem el, és éhező gyerekeid vannak, elküldhetem neked azt az összeget. Ne légy ilyen megátalkodott, majdnem könyörögtem. Az összes ruhámat átnéztem, magyaráztam, először azt hittem, tévedésből másik zakóba vagy másik tárcába tettem a pénzt. Útközben is kilophatta valaki, fortyant fel. Nem hallottál még zsebtolvajokról? Jó, felejtjük el. Ajánlom is, fenyegetés vibrált a hangjában. Harmadnap azonban már úgy bújt hozzám, mint akinek mása sincs rajtam kívül. Ilyen csodálatos szerető nem lehet tolvaj, próbáltam bema-gyarázni magamnak, és rászorulva sincs. Hanem aztán többször hiányzott kisebb-nagyobb összeg. Volt úgy, hogy a lakásban tűnt el, s rajtunk kívül nem tartózkodott más a szobában. Ismerd be, csaptam le rá. Jó, először kerekre tágultak a szemei, azután megteltek könnyel. Beismerem, hogy hazudtam, nem volt igaz az az autószerencsétlenség. Persze csak miattad hazudtam, nem akartam ennyi förtelemmel előhozakodni. Most miről beszélsz? Az anyám haláláról. Nem erről volt szó, vágtam közbe. Szóval nem érdekel, te is kíméletlen vagy? Akkor már zokogott. Dehogyan érdekel, nyugodj meg, vigasztaltam, a hátát simogattam, bébit szoktak így jobb belátásra bírni. Ötéves lehettem, kezdte hosszas kapacitálás után, az egész scenaria a szemem előtt van. A scenaria szó valahogy kilógott a zokogásából. Az udvarunk tele volt csendőrökkel. Aztán jött egy kedves, idegen házaspár, maslit kötöttek a hajamba, kézen fogtak és egy másik faluba vittek. Ér-

tetlenül meredtem rá. Azt megelőzőleg a mostohaapám baltával agyonvágta anyámat, és felakasztotta magát a mestergerendára. Már nem sírt, keményen, gonoszul nézett maga elé, mintha ő is gyilkosságra készülne. De hát miért, dadogtam, bár éreztem, hogy értelmetlen az ilyesféle kérdés. Azt senki se tudja, én azonban mindenre emlékszem, akár egy előttem lógó festményre figyelnék. Anyám a konyhában ült, és birinyóval a meg-aludt tejet keverte. Már ághegyén ült a nap, egy fecskehasú malacunk kiszabadult az ólból, és az udvaron tekergett. Mi az a birinyó?, szoltam közbe. Elkomorult, ha belebeszélsz, minden összezavarodik előttem. Én az álmaimmal vagyok így, mondtam, először azt hiszem, el tudnám ismételni őket, s kiderül, hogy jóformán semmire sem emlékszem. Csakhogy ezt nem álmodtam, a szeme megint gonoszul villant, száját összecscsücsörítette, s ettől szíjszerű ráncba rándult az arca, mint ha ezzel is a balta suhanását akarná jelezni. Apám bejött a konyhába, engem kizavart, csakhogy én beleselkedtem az ablakon. Minden csupa vér lett, csupa vér, a tejescsuporba is belefolyt. Ez szörnyű, sóhajtottam. Inkább szeretkezni akarsz, mi? Nem, tiltakoztam, a mostohaapa lába kalimpált szemem előtt, szőrös nyakát is láttam, amelyre ráhurkolódott a nadrágszíj. Ugyan már, minden férfi disznó, mindegyik csak arra gondol. Vadul szájon csókolt, szeressél, sziszegte, most rettenetesen kívánlak. A pénzről nem esett szó, erre csak hetek múlva került sor, s akkor sem derült ki semmi végleges.

Yvon eltűnt. Amikor már feladtam a reményt, hogy viszontlátom, levelezőlapon üzente, hogy hoteltulajdonos barátjánál, az Alpésekben síel. A lappal szinte egy időben ő is megérkezett. Igen feldobott hangulatban volt. Nem tudott betelni hegyi emlékeinek ecsetelésével, a hóviszonyokkal és pompás kirándulások részleteivel. Volt egy gyönyörű kislány, újságolta, annak ródlizás közben kificamodott a lába, én nyújtottam elsősegélyt neki. Meg egy hoteltulajdonos is volt, állítottam meg a szóáradatát. Azzal hol ismerkedtél meg? Az utcán, véletlenül. Teljesen belém van bolondulva. És a férjed mit szólt mindehhez? Semmit, a férjem vitt le hozzá, ő is hozott haza. A múltkor még azt mesélted, a férjed halálosan féltékeny. Megcsaltál?, kérdeztem Yvontól. Lehajtotta a fejét. Meg. De nem úgy, ahogy te gondolod. Szomorúan hallgattam. Na most miért nem faggatsz? Miért nem akarod kifacsarni az életemet? Jól van, na, szóval nem feküdtem le vele, de képes lettem volna rá, és ez ugyanaz, mintha valóban megtettem volna. Pénztárcájában kotorászott, kivett egy ötszázast, és az asztalra tette. Most kvittek vagyunk. És az előbbiek?, szaladt ki a számon, pedig egyáltalán nem akartam kötözködni vele. Miféle előbbiek, miféle előbbiek, nyújtott meg minden szótagot. Jó, hagytam rá, ha jelképesen akarsz pontot tenni valamire, ezzel is beérem. Semmire sem akarok pontot tenni, kiáltotta rikácsolva, legfeljebb arra, hogy valamikor szerettelek. Már nem szeretsz? Mit követtem el ellened? Meggyanúsítottál.

Ez a kijelentés elképesztett. Torkomon akadt a szó. Hogyhogy meggyanúsítottalak, dadogtam zavaromban. Hogyhogy, hogyhogy, nem azt állítottad, hogy elloptam a pénzedet? És tegyük fel, hogy tényleg elloptam. Akkor sem lehet ilyet mondani. Tulajdonképpen igazad van. Nem ez a fontos. Persze hogy nem ez a fontos, csattant fel, és mert visszaadtam, nem tudsz megbocsátani. Igyunk inkább, az sokkal okosabb lesz. Először eltolta, aztán felhajtotta a poharat. Én is buzgón kortyolgattam, hamarosan a harmadik üvegnél tartotunk. Tudod, motyogtam félig részegen, utóbbi időben kerülöm a barátaimat. Jól teszed, mondta. Ebben nem vagyok olyan biztos, de lassan az életemből már nincs mit megosztani velük. Mert gyáva szar alak vagy. Nekem mindenki tehet egy szívességet, a földid is, meg az az okvetetlenkedő is. Az én földim?, kérdeztem. Szeretem, ha szavakon lovagolsz, ezt imádom benned. Nekem is tehet mindenki egy szívességet, csitítottam, de ezzel csak olajat öntöttem a tűzre. Földhöz csapta a poharát, üres, tette hozzá, valamelyest megbékélve. Ihatunk egy pohárból, vagy hozzak másikat? Talán jobb lett volna, ha másikat hozok, mert így még mértéktelenebbül nyeltük magunkba az italt. Egyre jobb kedvem lett, időnként elröhögtem magam. Most min röhögsz? Azon, hogy milyen szép lenne együtt tölteni a karácsonyt. Úgy nézett rám, mint amikor arról a csillagról mesélt. Töltsük együtt, az valóban szép lesz. Nem lehet, fortyant fel bennem az alkohol. Már

miért ne lehetne? Azért nem, folytattam, mert ellopod a csillagszórókat.

Ezzel a mondattal végződött az este, valóságban akkor láttam utoljára, bár többször is álmodtam róla. Számtalanszor betévedtem abba az utcába is, ahol az a mindig változó ház áll. Őt kerestem, így azután sokszor nem is vettem észre, hogy csak a bejárata vigyorog rám. Volt úgy is, hogy Yvon földijévé alakult, és a hasát tapogatta. Hogy is volt azzal a gyilkossággal? Nahát, ekkorát gurítani csak neked lehet, öregem. Volt, hogy nyelvet öltött rám: Csak kicsinyes nyárs-polgárok számolnak pénzben meg igazságban. Bölcsőbb így egyedül?, tódította egy eddig magát nem mutogató alak. Ma azonban, sok-sok hónap után, ahogy a közelébe értem, éreztem, hogy valami nagy meglepetést tartogat a számomra. Először sűrű erdővé vált a ház, a kapuja meg tisztássá változott. Egy szarvaspár állt egymás mellett, az üdő a bika szügyét nyalogatta. Lassan a ház homlokán a Vadlegelő Csillag is kigyúlt, ők ketten kecsesen elindultak, az éjszaka sugárzásában vércsepely színben tündököltek.

A szerelem öt évszaka

György nem azon tűnődött, hogyan öli meg a sárkányt, hanem azon, hogy az ember tulajdonképpen kettőzve éli az életét, egyszer, amikor történik vele, s egyszer, amikor utánagondol. Öreg flanelruhás férfiként úgy helyezkedett el, hogy mielőtt még a másik tudomást vehetett volna róla, karosszékéből jól láthassa a fiatal flanelruhást. Sajnálta, irigyelte is egyszerre. Irigyelte a fiatalságáért, és sajnálta, hogy börtönrács választja el tőle. Azzal, hogy hogyan került oda, nem akart foglalkozni, amúgy is minden figyelmét összpontosítania kellett, mert időnként egymás gondolatába vágva beszéltek, ilyenkor a mondatok egybemosódtak, egyikük szavát sem lehetett érteni. Mások is közbeszóltak, örök, rabok, idegenek. Valaki táblát mutogatott, amelyre nyomtatott betűkkel volt felírva: A SZERELEM ÖT ÉVSZAKA. Ennek a jelentése is kihámozhatatlan maradt. Miért öt? Ez a sóhajtásba csuklott kérdés belevegült a börtönfolyosó zajába. Egy házimunkás híg káposztalevessel telt kondért csúsztatott maga előtt, a háta mögött lépdelő foglár, mintha ministrálna, kulcsait csörgette. Sorban kinyíltak a kulcsra járó cellaablakok, a fiatal flanelruhásé is. A karosszékéből tisztán kivehető volt, hogy gyűrött, sötét öltönyben, karján a politikai

rabokat megkülönböztető kék karszalaggal, egyedül ül a szalmazsákon. Az idős flanelruhás fürkészően mégis számba vett minden sarkot, a Hentest kereste. Hamarosan rájött, teljesen haszontalanul, a Hentes napközben nem tartózkodik itt, rabmunkásként a vágóhídon dolgozik. A cellában ülőt is a Hentes foglalkoztatta. Tudta, estére megjön, kotorászgat majd az inge alatt, s rántott szeletet, fasírozottat, sonkadarabkákat varázsol onnan elő, amelyek azt megelőzően izzadt melléhez tapadtak, esetleg cigarettát. Újabban nem fogy ki a meglepetésekből. Azzal is tisztában volt, addigra neki is fel kell készülnie hajnalig mesélhető történettel. Hiába leselkedik be a fegyőr a kémlelőlyukon. Ezt és az előbbieket is bárki meghallhatja. Egyikük-másikuk, igaz, kissé sikamlós, de csak azért, hogy a Hentes kedvére legyen. Ő a nagy mellű, nagy valagú nőket szereti, neki ugyan ilyenekkel még sohase volt dolga, de miért ne lehetne bármelyik női testhez valamit hozzáhazudni, a mesehallgató igényéhez igazodóan. Ma a japán szerelem következik, mormolta az üres bádogkanálba, amellyel elfelejtett a levesből merni. Habár vasárnapra is hagyhatná, ezt jól ki lehet színezní. Vasárnap hosszabb a nap, egyrészt ilyenkor a Hentes sem dolgozik, másrészt már két óra-
kor, miután beadták a vacsorát, véglegesen lezárják a cellablakokat. Lépéseket sem hallani utána a folyosóról. Vajon hova lesznek ilyenkor az örök? Hazautaznak a családjukhoz, vagy egy-két ór mégiscsak a börtönben

marad, különben ki vigyázna a rabokra? Valószínűleg így van, mert olykor vasárnap rossz gramofonon valaki az Ocsi csornáját játssza, egyszer, kétszer, háromszor. A raboknak, vagy saját magának? Így is, úgy is torz lelkű ember lehet a gramofonos. Persze mindennél fontosabb, hogy van egy Hentes, akihez beszélni lehet. Öthónapi magánzárka után ajándékba kapta a sorstól, bár első pillantásra nem is látszott ajándéknak. Ahogy a zárkába lépett, mindjárt ráfordult, maga is afféle intelligens, a fene egye meg magukat. Tíz kiló disznóhúsért vagyok itt, amit állítólag feketén mértem. Hiába magyarázta, erről ő nem tehet, s egyáltalán nem ért egyet az efféle intézkedésekkel, a Hentes fújta a magát. Mind egyformák maguk nadrágos emberek, kigondolnak valami csalafintaságot, és a szegény ember issza meg a levét. Pedig két családom van, vegye tudomásul. Most aztán szegény feleségem fújhat a kéménybe.

Napokig tartott az ellenséges állapot, ha hozzászólt, a Hentes csak legyintett, fogja be a pofáját, nem érdekel a maga úri nyavalygása. Ha meg kiosztották az egyszeri meleg levest, s ő a csajkáért nyúlva enni készült, a Hentes pontosan vele szemben azonnal letolta a gatyáját, és a WC-nyílás fölé guggolt. Hátat fordíthatott, a szagok és a hangok a félméteres távolságból utolérték. Hogy tudja így kiszámítani? Félreérthetetlen volt, készakarva teszi. Rajta akarja megbosszulni a sors igazságtalanságát. A tetejében szóba sem áll vele, pe-

dig éjjel-nappal ebbe a tenyérnyi lyukba vannak összezárva. Ez a magánynál is rosszabbnak látszott, együtt egész nap, és mégsem együtt. A Hentest az első tíz napban nem vitték munkára, és a gyűlölete szinte szétfeszítette a falakat. Egy éjszaka aztán megálmodta, mivel kell kísérleteznie. A nőkről fog beszélni, a nőkről és a szerelemről. Mindjárt az első történet telitalálatként hatott. A Hentes azóta teljesen megváltozott, mesére szomjas gyerekként csüng az ajkán.

Maga mászott rá, vagy ő magára? Mi otthon az anyjkkal csak olyan paraszti formán csináljuk. Hiszen tudja, hogyan. És vinnyogni se vinnyog, összeszorítja a száját, mintha savanyú almába harapott volna. Úgy tesz, mint aki szégyenli. Azt hittem eddig, minden nő ilyen, de ahogy maga meséli... Van ilyen is, olyan is. Na, csak mondja tovább, nem akartam félbeszakítani. A Hentes lelkes hallgató. De mi lesz, ha kifogy a történetekből? Jószerivel már minden futó kalandját elmesélte. És minden történet egyforma. Találkozás, szeretkezés. Mi lenne, ha felsüléseivel is elszámolna? Nem, ezek a Hentest nem érdekelnék. Vagy a történetekhez tartozó gondolatokkal és érzésekkel is előhuzakodna? Nemcsak az összehazudott orgazmusok számával. Ha csikordul a zárkaajtó és belép a cellába a Hentes, a legfontosabb... Mi is a legfontosabb? De nem is a Hentes jön, hanem a foglár. Unatkozunk? Erre nem kell válaszolni. Pedig ideje lenne már felmosni ezt a disznóólat! Erre se kell vála-

szolni, hiszen délelőtt mosta fel, és a káposztaleves-osztáskor tett néhány lépést leszámítva el se mozdult a szalmazsákról. A fiatal flanelruhás a WC-kagyló felett bevizeli a rongyot, és nekiáll. Négykézláb dolgozik, nadrágját sem sajnálja, annak egyik térde már úgyis kilyukadt. Nagyokat csattogtat a felmosóronggyal. Közben egy lányra gondol, egy lányra, akiről a Hentesnek soha sem fog említést tenni. Az a lány olyan, mint az almavirág. A Hentest csak sértené, ha a megszokott csattanó helyett azt mondaná: Tudja, nem az a fontos. Hanem mi? Az, hogy van. Ez megérthetetlen és elmesélhetetlen. Nicsak, nicsak! Ez a Hentes hangja. Észre se vette, hogy újra nyílt a zárkaajtó. Mi az, a nagy fülűre újra rájött a dili? Valamivel neki is szórakozni kell. A Hentes szorosan az ajtónál áll, széles vállával eltakarja a kukucsálót. Lassan kigombolja az ingét, és egy pár virsli kitor elő. Amikor bedugtam, még meleg volt, kínálja mentegetőzve. A flanelruhás föltápászkodik, és möhön nyúl a hideg virslikért. A Hentes meglegedetten figyel. Cigaretta is hoztam, de most ne gyújtson rá, mert ez a marha még visszajöhet. Hogy telt a nap? Csak úgy, mint mindig. Nagy meló volt. A Hentes fáradtan leereszkedik a szalmazsákra. Cipekedtünk, de hát oda se neki. A flanelruhás tudja, ha megette a virsli, s a Hentes végignyúl a zsákon, tarkója alá kulcsolt kezekkel, meg kell hálálni a szolgáltatásokat. Egyszerűen, szabatosan kell összeilleszteni a mondatokat, mindig a végki-

fejlethez igazodóan. Megragadtam a mellét, vagy a huncutkáját a kezem köré csavartam, s aztán egy-kettő, egy-kettő... Itt nincs helye az Énekek énekével közelíteni a nőhöz, attól a Hentes elkámpicsorodik. Csak hát ezzel a módszerrel éppen az nem idézhető elő, ami inspirálná. Inkább egy sokfenekű, sokmellű, sokcombú néember. A Hentesnek viszont ez kell, ehhez kell igazodni. Mi lenne, ha bevallaná, hogy amíg a magánzárkában egyedül töprengett, arra döbbsent, benne a női ideálok már öt-hat éves korában némi alakot nyertek. Nehezen körvonalazhatót, mert kicsit az anyjára, a szomszéd lányra, nevelőnőkre, nagy, muraközi lovakra hasonlítottak, gonosz és szép arcúak, hatalmasak és parányiak voltak egyszerre. Kulcslyukak, ételek illata mögül leselkedtek, beléje bújtak, fölé terebélyesültek, reszelős nyelvekkel, vattaujjakkal mászkáltak a testén, és hogy ezekből az oly bajosan összeállítható mozaikokból épült a Japán szerelem, az Egyedül Marienbadban, a Vadlegelő Csillag és a Kutyatejet isznak a lepkék. Hohó, ezekről aligha lehetne vallani, hiszen az a fiatal flanelruhás honnan tudhatna minderről? Nem is járt még Marienbadban, nem gyűlt fölé a Vadlegelő Csillag, és a Kutyatejet isznak a lepkéket is valaki egészen más mondhatta másvalakinek.

Egy szűk utcában állt a nyilvánosház. Kint is, bent is rózsaszínű fények égtek. Az úgynevezett szalon tele volt lányokkal. Egy apró termetű, kissé ó-lábú leányzó elvisította magát. Ki alatt fetrengjek? Ezt választottam.

De nem jártam jól vele. Egyre noszogatótt. Ne szende-regj, lekésem a hajnali gyorsot... Az ilyen nők nem sokat érnek... Nem. Persze nehéz előre tudni, hogy kiben mi lakozik. Némelyik kívülről olyan puccos, olyan szép, annyit ígérő, s aztán hozzáérsz, mint a jégcsap. A másik meg jóformán semmit sem mutat, s mintha vulkánra feküdnél. Egyszóval elég elszontyolodva indultam hazafelé, de alig mentem egy darabot, két jó cimborámba botlottam. Ők is szoknyákat hajkurásztak, de valamivel romantikusabb elképzeléssel, mint én. Már volt részem benne, legyintettem. Hát akkor igyunk valamit. A közelben volt egy kocsmá, arrafelé igyekeztünk. Néhány lépés után azonban, mintha a föld alól bújtak volna elő, két nő fintorodott elénk. Jóképűek voltak? Elég sötét volt az utca, nem sokat lehetett belőlük látni. Meg aztán engem nem is nagyon érdekeltek, inkább a torkomat öblögettem volna. Az egyik fiú azonnal kidobta a horgot: Az őrangyalka küldött elibünk, mondta. A nők vihogtak, és egymásba karoltunk. Van garniszálló a közelben?, kérdezte valaki. Nem tudom, melyikünk vezetett, de a szálló nevére még emlékszem, Három vitorlásnak hívták, csúf kis lebuja volt. Háromágyas szobát vettünk ki, amely egy dupla ágyból meg egy ócska szelönből állt. A fiúk a nőkkel bemásztak a hitvesi ágyba, én a díványra heveredtem, és orromig húztam a takarót. A villanyt leoltották? Igen, az én kedvemért is, mert én aludni akartam. Nem lehetett, mi? Nem, de nemcsak a

zajok miatt. Félórába se telt, az egyik nő lekecmergett a dupla ágyról, és fölém hajolt. Gyere, a barátod kidöglött, engedd ide a díványra. Felkapaszkodtam az ágyra, a másik pár mellettem lihegett. Az én nőm egy zománccát vesztett kancsóval bajlódott, alighanem mosakodni szeretett volna. Nem volt víz? Ilyen szállóban minden megeshetik. Hanem aztán helyből dobbantással mindjárt fölém penderült. A combjai közül valami felém ágaskodott. Ilyen nővel még sohase volt dolgom, akkora csiklója volt, hogy fiúnak is lehetett volna vélni. Az ördögbe is, horkantott a Hentes. Éreztem, veszi a lapot, tetszik neki a történet. És elkezdtek, folytattam, mert találobb kifejezés nem jutott az eszembe. Mit csináltak?, faggatott ártatlanul a cellatársam. Megmondtam neki. Csak úgy rengett, csikorgott az ágy, tettem hozzá. De mi ezzel se törődtünk, egyszerűen elfelejtettük, hogy nem vagyunk egyedül. Reggelig tartott a hajsza, világos nappal volt, mire kikecmeregtem az ágyból. Csak terpeszállásban tudtam megállni, minden porcikám sajgott, a hólyagjaim feldagadtak, undorodtam magamtól. Csak nem szedett fel valami nyavalyát? Nem, az nem jelentkezik ilyen gyorsan, hanem az undor, az igen. A nő még az ágyon ült, szemöldökfestéke, rúzsza szétkenve az arcán, a barátnője aludt, aprókat horkantott. Először őt cibáltam ki az ágyból, miután a cimboráimba sehogyan sem lehetett lelket verni. Pénzt kotortam elő, s mindkettőjüket formálisan kikergettem a szobából. De hát mi-

ért? Nem volt jó az éjszaka? Ellenkezőleg, ilyen nővel már nem kerülök össze soha. Csakhogy azt akkor reggel még nem tudatosítottam. Másnap azonban borzongató gyönyörérzet cirógatta a bőrömet. Rádöbbsentem, nem gyógyulok ki ebből, ha nem találkozhatom legalább még egyszer vele. Mindenütt kerestem, mindenütt. Persze név és cím nélkül nagyvárosban reménytelen dolog az ilyesfajta keresés. Bebarangoltam a rossz lányok valamennyi utcáját, kétes lebuajokba kukkantottam, rossz hírű szállodák előtt ácsorogtam, hasztalan. Köröttem lihegett az éjszaka, és ez a lihegés valahogy a torkomba szorult. Mindenfelől integettek a lányok, és kínálgatták a maguk buja litániáját. Mindent megcsinálunk, szépfiú, lenyelem, énekelte a másik. Úgy csinálom, ahogy még sohasem próbáltad! Csak ő nem volt sehol, és a hiánya beforrosította az esti vándorutakat. Az ördögbe is, helyeselt a Hentes, kutya dolog az ilyesmi. Három hónapig nyargalásztam utána, s akkor végre ráakadtam egy másikra. Csak nem arra az öreglányra? Kire gondolsz? Hát arra a nyanyára, hogyan is volt azzal? Elmondtam már. Mondja el még egyszer, maga olyan szépen tudja cifrázni! A nyanyáról nem voltam hajlandó beszélni, kitalált történet volt, attól félttem, nem tudom pontosan elismételni. A nyanyának fokhagymás lehelete volt, mondtam elutasítóan. És az a másik milyen volt, az is kurva volt? Nem. Szűz volt? Az éppen séggel nem, de pénzt nem fogadott el, sőt vacsorát is fő-

zött nekem. Ahogy megvacsoráztunk, vetkőztetni kezdett, segíteni akartam neki, nyakkendőmet bontogattam. Ne izgulj, szólt rám, én szeretem a férfiakat vetkőztetni. Ha maguk vetkőződnek, olyan szégyenlősen csinálják, elmegy az embernek a kedve az egészszől. Pucérra vetkőztette, egészen pucérra? Természetesen. Látja, az én feleségem az ingét se húzza le, úgy gondolom, a sajátját sem, nem még hogy az enyémet. Az nem jó. A nőket végig kell simogatni mindenütt. A hálóingben megakad az ember keze. Örültem, hogy a Hentes állandóan közbeakarattol, mert az új nővel kapcsolatban már semmi sem jutott az eszembe. Olyan jó volt, mint azzal a nagycsiklójával? Nem, olyan jó már nem volt soha többet senkivel, de az éhem azért csillapult. Na, persze, ha valaki szomjas, akkor igyon, és annál a kútnál, ahol engedik. A Hentes elégedetten sóhajtott, már csak a horkolására vártam, hogy abba hagyhassam az előadást. De ez este nem akart elaludni. Mocorgott, felült, visszahanyatlott a priccsre. Nagy valagú volt?, kérdezte félálomban. Hatalmas valaga volt, nyugtattam. Ezzel egy darabig beérte. Elhallgattam. Nem mesél többet?, mordult rám szemrehányóan. Kétségbeesve keresgéltem összeállítható emlékfoszlányok után. Maslicska villant a tudatomba. Maslicska kedvelte a perverz játékokat, maslikat kötött és kötött a férfiak nemi szervére. A férfiak körben álltak, a körön belül a lányok térdepeltek. És? ...követelődött további részletek után. Az és? horkolás-

ba fulladt, aztán váratlanul még egyszer megszólalt, de ezt már álmában mondta: Letépem az ingét, letépem, ahogy hazamegyek. Szerencse, hogy elaludt, mert kezdett kiszáradni a szám, a ragacsos mondatok nyelvemre tapadtak. Szerettem volna kiköpni őket, és Almavirággal beszélgetni. Nemsokára reggel lesz, hozzák a zaccos kávé és a kenyeret. A Hentes munkába indul. Almavirággal telik meg a szoba. Bábszínházhangon lehet vele beszélgetni. Csak éppen a kacagásunk lesz halkabb, mint a gyerekeké. De az örömet ugyanaz a visító lelkesedés fogja belülről feszíteni, mint az övékét. Mert csak nekünk szól az előadás. Ez a szerelem? Csak ez a szerelem? Vagy van másmilyen is? Egyik vágy megöli-e a másikat? Vagy a vágyak egymás után születnek? Nem, a vágyak nem ölik meg egymást, csak a jelen idő elta- karja egyiket a másiktól. Később azonban csokorba fonhatók. Később? Mikor? Később, de ez már a szerelem ötödik évszaka. Ki mondja ezt? Az öreg flanelruhás a börtönön túlról, vagy a jövőbe kapaszkodó pillanat? Vagy valaki, aki nem érti egészen önmagát, és ezen tanakodik. Lassan felszakad a börtön csendje, lépések csoszognak, gurul a kondér, bádogtányérok csörögnek. Pár perc, és ideér a menet. A Hentes elmegy, és Almavirágé lesz a szoba. Felidézhetővé válik az első éjszaka, amely nem hozott teljes beteljesülést. Fehér szegfűkkel kellett telehinteni az ágyat, de a második éjt piros szegfűk borítják. Jobb lett volna rózsákat venni, vérvörös ró-

zsákat. Erre akkor nem futotta. Ám a szegfűk is tudnak vallani, és a vallomásuk verssé kerekül. A fiatal flanelruhásnak mindössze utánuk kell ismételni a szavakat:

Hátam mögött az árnyék
hátad mögött a testem
valaha az almafa fehér virágjára lestem
vártam hogy hulljon feloldó harmateső
nem így lett
Mindig csak egy lehet az első
Hátad mögött nincs árnyék
hátad mögött csak a testem
te vagy az a fehér almafavirág
akit mindig kerestem

Egyre hangosabb a börtönfolyosó, csattognak az ajtó-, ablakzárak. Még szerencse, hogy nem szól a gramofon, amelyről úgyis csupán azt az egyetlen lemezt lehetne hallani, az Ocsi csornáját. Milyen különös, hogy az ember egyszerre középkori lovag (de mi-félék is voltak a középkori lovagok?) és élvezkedő vadállat is. Vajon hogyan tudták azok a lovagok elválasztani a szerelmet a testüktől? Alighanem megjárták magukat. A Hentes is megjártssa magát. Hallgatja a malac történeteket, és közben a feleségére gondol, arra a prúd asszonyra, akiről le kellene tépni az inget. Almavirágról nem kell, ő örül, ha meztelenül

odaadhatja magát, a villanyt sem engedi leoltani. Gyönyörködünk egymásban, mondja, olyan szép vagy, és olyan jó szagod van. Ha kikerül innen, és találkozik Almavirággal, Almavirág azonnal szimatolgatni kezd majd. Börtönszagú a ruhád, állapítja meg korholóan. Miért engedted, hogy ennyi évet ellopjanak tőlünk? De hát a szerelem amúgy sem illatos szappanszagú, a szerelemnek kan-, ciprus-, nőstény-, akác-, tigris- és vadkacsailata van.

Az öreg flanelruhás továbbra is a börtönön túlról lesekedik. Azt mérlegeli, érdemes-e az ifjúságért fiatal társa helyett a priccsre lopakodni. Van abban valami megható, hogy az a másik csak Almavirágról ábrándozik. Rá kellene kiáltani: Hol vannak a többiek, azok, akik azután következtek! Hosszú út a börtönhöz visszazarándokolni, s ha már nekiindul, még messzebbre kell eljutni, egészen egy régi tánciskoláig, ahol a szalmasárgára kiszőkített tulajdonosnő kasztanyettel az angolkeringőt ütemezi. A lányok várakozva kuporognak egymás mellett. Ott ülnek szorosan Cso-Cso-Szan, Bébi, Báthory Erzsébet, Vadlegelő Csillag, Almavirág is ott várakozik. Melyiket kellene felkérni legelőször? Mi lenne, ha összekeverné a sorrendet, talán egyszeriben valamennyiük megváltozna, mert hiszen nemcsak a ki, a mikor is számít. A tapasztalat és a tapasztalatlanság. A bizalom és a még egyszer lehetséges. Egyszóval ugyanazokkal a szereplőkkel az egész élet megváltoztatható.

Alighanem Almavirágé az első tánc. De ha őt kérné föl, lennének-e többiek? Nem kötelezné-e őt is az együtt kezdtük tisztasága? A táncteremben nagy a zűrzavar. A lányok minduntalan változtatják a helyüket. Pipiskedve leselkednek, hol az egyik, hol a másik kel fel, és a francia menüett szabálya szerint meghajtja magát. Ez annál komikusabb, mert Vadlegelő Csillagon például farmer-nadrág van, s ehhez nem illik ez a mozdulat. A tánciskola vezetőnőjét is bosszantja a rendetlenség. Mindig az ütemre kell vigyázni, csattogtatja a kasztanyettjét. Egy-et, kettőt, hár-mat, négyet. Almavirág anyja is beront a táncterembe, fehérbe öltöztetett kislányt ráncigál maga után. Nem a ti esküvőtök a fontos, szipogja, hanem ezé az első áldozós lányé, ő Krisztus menyasszonya. Hasszasza, ezen aztán igazán röhögni kell. De mi olyan nevetséges? Az, hogy az élet ilyen savanyú? Senki se érti meg a másikat, időrendben minden eltolódik és összekeveredik, csupán két ember érti meg egyszerre a boldogságot, a harmadik legföljebb beavatatlanul bámulja. Sőt, a tudat is ehhez a káoszhoz gubancolódik. Mert miféle közös tudattal rendelkezik a rácson túli és a rácson inneni flanelruhás? A megéltet sem tudják hüen elmondani egymásnak, az Almavirággal megéltet, a Bé-bivel megéltet, állandóan feleselni kellene, és aligha lehetne eligazodni a többi időrendű boldogságon. Hogyan lehet Bébitlenül Almavirágnak örülni és megfordítva, hiszen a Bébihez fonódó szerelemben is volt már egy

Almavirág, egy elképzelt, leendő, megteremthető, és Vadlegelő Csillag és Cso-Cso-Szan is volt, mindegyikben mind a másik is. A börtönfolyosón valaki táblát hordoz. Az van ráírva: A SZERELEM ÖT ÉVSZAKA. A fiatal flanelruhás nem látja ezt, és nem is tudna mit kezdeni vele. Az öreg flanelruhás a táncteremre gondol, és megpróbálja kibogozni a szöveget. Tudja, sietni kell a megfejtéssel, mert a Hentes most nehéz húsdarabokat hordoz a vágóhídon, nemsokára újra este lesz, és neki kell megsűgni a következő történetet, hogy legyen miről mesélni a fiatal flanelruhásnak. Egyszer volt, hol nem volt... Minden mese malacság. Mert ha nem is árulja el mindjárt, halállal végződik, azzal, hogy most is élnek, ha meg nem haltak.

A Berliini Nemzeti Galéria alagsorában Pierre Bonnard nagyméretű képe előtt nagy a tolongás. A buján festett kert sejtelmessége eltakarja a részleteket. Vajon mi lett a Terrasse családból? A kép aztán átalakul, elsompolyognak a Terrasse család tagjai, új személyek vonulnak a levelek alá. Egy pillanat, a ház is eltűnik, felborul a kert, új táj nyomul háttérként az új szereplők mögé. Szőke fiú a tavat és a tegnapi vihartól összekócolt nádist figyel, törékeny lány halad a mólón, egy nótát dúdolgat: Magasan repül a daru, szépen szól. Úgy halad előre, mintha a fiút még nem vette volna észre. Pedig mindössze néhány méter a távolság kettőjük között. Tegnapelőtt annyi sem volt, a szerelem köve köze-

lében, a trapéz alakú hegy tetején ültek, s a szájuk szelíden összeért. Nekem már nagyon sok sorssal fonódott össze az életem, mondta akkor a fiú. Cso-Cso-Szanéval, Bébiével, Báthory Erzsébetével, Yvonéval. Az enyém még senkiével, te leszel az első. Én egyikükre sem fogok hasonlítani. Akkor talán hiányozni fognak, szomorodik el a fiú. Almavirág megsimogatja a fiú haját. Annak fogsz örülni, hogy én más vagyok. És olyat is el tudok képzelni, amit sohasem éltem meg. Fehér és piros szegfűkkel borítom be az ágyadat, lelkesedik a fiú. S csak a te tested lesz a hátam mögött, holtomiglan, holtodiglan. A Hentes riadtan hallgatja a történetet, aztán dühösen felül a priccsén. Ebből egy szót sem értek. Hát nem Cso-Cso-Szan állt a mólón? De ő is. És Bébi, Yvon és Báthory Erzsébet is ott álltak. Csak nem abban a sorrendben, ahogy a múltkor elmeséltem. Az történt ugyanis, hogy a tánciskolában először Almavirágot kértem fel. Ha jól emlékszem, angolkeringőt táncoltunk. Maga mindent összekever. Almavirágról még említést sem tett. A börtönfolyosón csend van. Az öreg flanelruhás és a fiatal flanelruhás Almavirágra gondol. Alighanem Almavirággal kell kezdődni és végződni a szerelemnek. Almavirág él valamennyi nőben, minden nő volt egyszer Almavirág. Csak a mese kifecsegte őket, s ezért élnek addig, amíg meg nem halnak. Szerencsére a Hentes elaludt, s az ő kérdésére nem kell válaszolni. De ha mégis felébredne, s Almavirágról faggatná, akkor

egyszerűen azt mondaná, p=zéróval. Ezt persze a Hentes nem értené, sohase hallott valószínűség-számításról. Pedig olyan áttekinthető ez a képlet. Annyit jelent, hogy amikor én a mólón álltam, Almavirág még meg sem született. Érdekes, hogy a Hentes nem szuszog. Mi van vele? A priccsen ül. A tekintete, érzem, felelősségrevonón utánam tapogatózik a sötétben. Nincs Almavirág, tör ki belőlem a felindulás. Nincs?, kérdése megcsuklik, s egyszerre szipogni kezd. Csak nem bög? Egy ilyen erős, nagy ember, hát nem szégyenli magát!? Szipogása csukló zokogássá válik. Ha így folytatja, ránk uszítja a foglárt. Belátom, túl messzire mentem. Rosszul fejeztem ki magam. Almavirág van, már hogyan lenne, csak elveszett, de mi majd megtaláljuk.

Tartalom

Japán szerelem	5
Marienbadba egyedül	23
Kutyatejet isznak a lepkék	40
Vadlegelő Csillag	63
A szerelem öt évszaka	79

Monoszló Dezső
A szerelem öt évszaka

Kiadta az AB-ART kiadó
Felelős kiadó: Balázs F. Attila
A borító Csorján Melitta
művének felhasználásával készült

DTP: MEDIAN
Nyomta: AZ Print Kft., Érsekújvár
Felelős vezető: Berta András

Dezső Monoszló
Pět' ročních období lásky

Vydalo Vydavateľstvo AB-ART
Zodpovedný vydavateľ: F. A. Balázs
Obálka bola pripravená
použitím diela Melitty Csorján

DTP: MEDIAN
Tlač: AZ Print s. r. o., Nové Zámky
Zodpovedný vedúci: Ondrej Berta

ISBN 80-89006-82-5